

31593

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ డిశంబరు 3-వ తేది సోమవారము

No. 203

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర శార్దూలాన బహుళ సప్తమి

నందిక ౨౦౩

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారీతే వేలవేలు
జూగ్యతానైములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మానును. వాయువు పోట్ల
కాపును. సార్వభౌమనొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
తురకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

ఆమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంతిది.
వంచభావ చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసివది.

ఆమృతాంజనం డిబ్బా

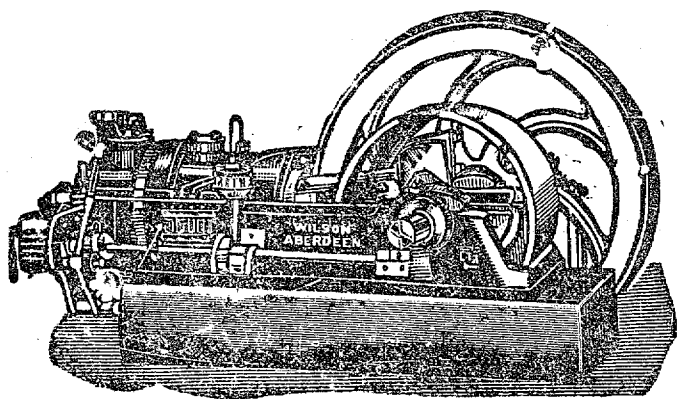
6, 7 రంబు కెట్టిపిథి, మద్రాసు

1౧౨. ఫేరి 'డ్లు, ఫోర్టు, బొంబాయి

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

నులభ్యమైన మెకానిజమ్.

వేపరైజరులేదు త్వరలో ప్లాట్టగును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు వీజిల్లు

యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ,

కి08, లింగి కెట్టిపిథి, మద్రాసు.

బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

ఇది వరకు మావద్ద బేరము చేసిన

5021

వారందరను తృప్తిజేయుట మాత్రమే గాక, బేరదే ఆర్థికలను కంపుటయే మానమృకము.
నకు ప్రజల నిజమైనము. మేలైన అసలు పుష్కరాగము నగలు కావలసివూ రందరను
ఈదిన విలాసమునకు దయచేయ గోరెయి తన ఆత్మను వ్రాసిన పంకబనును.

పరిశ్రమశాల:-

జలగం ను బ్రహ్మణ్యం నాయుడు అండు కో,

98, వరదాముత్తయప్ప వీధి, మద్రాసు; ఫోను:- చైనాబజారురోడ్డు (పూలఅంగడికి ఎదుట) మద్రాసు.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మాలికలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిగ్రోలైండు వెల రు 3-4-0 లు.
భస్మప్రదీపిక ఇందు సమస్తభిజములు కుడిచేతి భస్మములుచేయు యానాని ఆయోర్వేదవిధానములగుట.
కులం 1-కి రు 500 కిమ్యుకుగల భస్మముకూడ గలవు. క్యాలిగ్రోలైండు వెల రు 2-0-0
2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

శరీరమును ఉత్కృతముకలగు నొనర్చుటకు, రతి
వృద్ధి గలిగించుటకు ఖ్యాతిగాంచిన మా

ఆతంక నిగ్రహమాత్రలను

నేనింపుడు. 82 మాత్రలగు డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0
శ్శేటలగు ఉచితము.

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మశీ,
219 28, బాడ్య, నువరాణం.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము
2113

ఈగ్రంథములో జర్మనీగారడీ, హస్తలక్షణము, ఆంగ్ల ఇంగ్లీ
కాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతబద్ధము, యంత్రములు, చీట్ల
శేక తమామలు, విద్యోదవిద్యలు మనుష్యుని మాయమచేయుట
మాదిడిచెట్లును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరము
లేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొద
లగు విచిత్రము లున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. వెల రూ 4.
'సంజీవి' తాయత్తు దీని ధరించిన ఆశోగ్యము, బలము, తెలి
అందము, అదృష్టమునిచ్చును. వర్షిత్వలో జనుము కలుగును.
గొప్పవారిదయ లభించును. పని చేయగలను. వ్యాపారమున
లాభమువచ్చును. అశేకమంది మెప్పుపొందినది 1 కి రు 1-0-0.
పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగోల, (గుంటూరుజిల్లా).

గుణములేదని ఋజువుచేసిన రూ 100
5865 బహుమానము

అద్భుత మూలరోగనివారిణి

మందువెల రూ 10-0-0 పోస్టుఖర్చు చేర
ఆత్రేయ ఫార్మశీ, బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)

ఆయుర్వేదాపథ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు 1
(2040) నాకన శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిగారి, బెజవాడ

కృష్ణలూగు ఉచితము.

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

2546

పోలీసు దౌర్జన్యఖండనము

మోతీలాల్ జవహర్లాల్ గార్ల యువన్యాసములు

(శ్రీ పెంతు తంరి)

లక్నో, నవంబరు 30:—బహుశః సమస్యనువారి యా జనాభ్యుదయ గావించబడిన మహాసభలో నత్యుత్సాహము చేరిన గన, మోతీలాల్ గార్ల దౌర్జన్యమును నట్లు చెప్పిరి.

బహుశః సమస్యనువారి తమ ప్రయత్నమును సాగించుచుండగా పోలీసులు చాలమందిని కొట్టిరిని నాకు చెప్పిరి. చెప్పిరి తగిలినవారిని నాకంద తో నేను చూచితిని. నెరుగునగుము నాహ్వయించబడుచు వారిని వేదము లోనికి గొంపోయి, బహుశః సమస్యనువారిని వారియొద్దల యంత నిర్దాక్షిణ్యమున, పరిశ్రమమును క్రమశిక్షిత అధికారుల మనోభావములను నేను గ్రహించబోతున్నాను.

దౌర్జన్యమునకు మేము బాధ్యులము కాము

ఈ సగరమునందు గాని, భారత దేశమున నేభాగము నందు గాని ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు తగిన యుద్ధల దానికి కారణ భూతులు అక్రమముగా ప్రవర్తించిన ప్రభుత్వాధికారులే యగుదురని ప్రభుత్వమువారికి ముందుగా తెలియబడుచున్నాను. నిరాయుధులగు ప్రజలపై పోలీసులు కొట్టుటకు తగిన కారణమేమియు నాకు గానరావచ్చును. దౌర్జన్యరహితపద్ధతి నే మనము స్వాతంత్ర్య పోరాటమున కొనసాగించెదము. పోలీసులు చేయరాని దుండగములు చేసి ప్రజలను చెచ్చగొట్టినను, అధికారముగ వానిని సహించిన ప్రజల నిరుత్సాహమును నిశ్చలత్వమునకు నేను వారిని ప్రశంసించుచున్నాను. పిరికిపందలను పోలీసులు చేయుదురాగతములనలన కాంతభావమునుబిడి దౌర్జన్య మార్గము ద్రోశకండురుగాకయని నేను ప్రజలను కోరుచున్నాను.

సైమన్ సంఘ బహిష్కారము

సంఘముతో సంఘముతో భారతీయుల కేవలంభద్రమును నందరాదని భారతదేశ మేకకంఠమున చాటినది. ప్రతియడుగునను మనము నేనుక పోవాలము. ప్రజల బహిష్కార ప్రదర్శనములు సంఘముతో సంఘమువారికి రుచించునొద్దల ఈదేశమునకు సలూపెట్టి తమదేశమునకు వెళ్లుదురు క్రమశిక్షిత పద్ధతి.

జవహర్లాల్ నెహ్రూ

బహుశః సమస్యనువారి నిన్ను చేసిన ప్రదర్శనము నందున్న వారను ఈ లోకా లైసేవనుపద్ధతి చెప్పితిరిని ప్రదర్శనములోనున్న వారను మనకు జరిగిన అపచారము నెన్నటికిని మరువబాలరు. ఈ య అపచారము మన దేశము నందు జరిగించిపోయినది. మనము దానికి పగతీర్చుకొనవలసియున్నది. కాని దౌర్జన్యమునకు దౌర్జన్యము చూపుటవలన మనము జగత్తిచ్చుకొనరాదు. ఇతరలలో బాటు నాకును మొదట చెప్పితిరిని తగిలినది. పోలీసు లీవిధముగా దురాగతములు చేయు మొదలిడిరిని, యావత్తులు మమ్ములను బిడి దౌర్జన్యమార్గముల స్వాతంత్ర్యముగడించ నిచ్చగించినచో నా కాశ్చర్యమేమియు నుండదు.

బాధ్యత సైమన్ సంఘ సహాయకులమీద

గూడ నున్నది

యావద్భారతదేశము పయిమునుపంభును బహిష్కరించవలెనని తీర్మానించినందున, ఈయభిప్రాయమును మన్నించుక, ప్రభుత్వ ప్రాయమునకు న్యతిరేకుగా సంఘమువారి సాయముచేయ నిర్ణయించుచున్న భారతీయులుగూడ, ఈ దుండగములకు బాధ్యులైయున్నారు. ఈ కేరములకు వారమధ్యకుచేసిన వారగుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యములభించినప్పుడు యారకపువారికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తము జేసెము. ఉద్యోగియులయొద్దట నే యిట్టి దుండగములు జరిగినను వారు వాదించరైరి. ఇద్దరికి చాల జలమగుగాయములు తగిలినవి. వారు బ్రతుకుట మిక్కిలి దుర్లభము. ప్రజలారా, కాంతముగా నుండుడు. పోలీసులెంత దౌర్జన్యము చేసినను మీరు తిరిగి దౌర్జన్యము చేయకుడు.

విద్యార్థుల దౌర్జన్యము

పోలీసుల రెట్టి దౌర్జన్యమునకు తగినను తమ కాంతభావమును విడక సర్వసేవాని యాజ్ఞలను అనుగుదాటక నిగ్రహము ప్రదర్శించిన యువకులను, విద్యార్థులను మిక్కిలి ప్రశంసించవలసియున్నది. 'సంఘము' 'సహజాత్మిక' 'జై' యను భావములతో సభ ముగిసెను.

లక్నో హారతాళము

లక్నో, నవంబరు 30:—నగరములో హిందూ శ్రేణిలో సంపూర్ణముగ హారతాళము జరుగుచున్నది. కాని కొన్ని మహమ్మదీయ గుర్గాములు తెరచియున్నవి. కళాశాల విద్యార్థులు విద్యార్థులు చాలమంది పోతకాలకు వెళ్ల మానివేసి ఉదయము తిరిగిన ప్రదర్శనములో పాల్గొనిరి. (అ. పెంతు.)

నిర్మలమైనది. త్వరలో కుద్ర మొనర్చును. ఉపయోగించువారిల ఖర్చును తగ్గించి ఆరోగ్యమును కాపాడును. అన్నివిధముల సుపయోగించుటకు శ్రేష్ఠమైనది. గుడ్ విన్స్ మాంచెస్టరు ఇంగ్లాడువారిచేతయూతైనది "బివీ" "హోటింగ్ సోపు" "వైట్ రోజు" పాసిటాయి లెట్ సోపులు 'మోనో గ్రామ్' టాయిలెట్ సోపుకధికారులు.

ఆర్. ప్రెజ్. డబ్ల్యు. బ్రూక్ పోస్టుబాక్సు నెం 875, బొంబాయి

ధర సరసము! సమృద్ధి మైన సరుకు!!
స్వదేశాభిమానులారా! స్వదేశీ పరిశ్రమమునకు 5152 ప్రోత్సాహమునగి, ఉత్సాహమును గలిగించుడు!!
అన్నిరకముల పవ్వకమెట్లు హిందూదేశమునందే హైందవ పరిశ్రమకుచే చేతితో తాకబడక తయారుచేయబడినది. వివరములకు ఈ జిగున విలాసమునకు ప్రాయవలెను. కంఠి విలాసము "పేరూరి"
ది ఈస్టరన్ కన్ ఫెక్షనరీమార్కు, 16, అడియప్ప నాయకపిడి, జి. టి. మద్రాసు.

విద్యార్థులు పోలీసు ఆజ్ఞల నుల్లంఘించుట (శ్రీ పెంతు తంరి)

లక్నో, నవంబరు 30:—ఉదయము లైసేవనుపద్ధతి బహిష్కార ప్రదర్శనము నందు పాల్గొని లక్నో విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు తమకమ వసతిగృహములకు వెళ్లుచుండగా రెండువందల పోలీసుల వరదమతిగిరి. సిటీ మేజిస్ట్రేయి ఆర్డరు ప్రకారము విద్యార్థులు ముందుకు పోరాదనియు తక్షణమే వెళ్లిపోవలసినదనియు పోలీసునూపరించెండెంట్లు విద్యార్థుల నాజ్ఞాపించెను. అట్లు వెడలిపోనిచో ఆరెట్టు చేసెదనని మాడ చెప్పెను. కాని విద్యార్థులు వెళ్లిపోలేదు. పోలీసువారి యాజ్ఞలు ఆకాశ్రీయములనియు, అన్యాయములనియు తాము కాంతి కేమాత్రమును భంగముకలగజేయలేదనియు వారు చెప్పిరి. అతడు పోలీసులు గిసినగిగుండా పోవుటకు విద్యార్థులు ప్రయత్నించిరి. పెద్దవిద్యార్థులు పిన్నలను నిశుమింప బ్రయత్నించిరి. ఇంతలో విశ్వవిద్యాలయముయొక్క వైస్ చాన్సలర్ అచ్చటికి దయచేసి విశ్వవిద్యాలయవరదములోనికి విచ్చేయవలసినది విద్యార్థులను శోచెను. పోలీసులు వెనకలిపోయినగాని మేము కదలము అని విద్యార్థులు పట్టుబట్టిరి. పోలీసులు అంకిట వెళ్లవలసినవారైరి. విద్యార్థులును కాంతముగా తమ గదులకు పోయిరి.

తండ్రికొడుకులు అలహాబాదు వెళ్ళుట
లక్నో నవంబరు 30:—పండిత మోతీలాల్ జవహర్లాల్ గార్లు ఈసాయంత్రము అలహాబాదు వెళ్లిరి. శ్రీ పెంతు

ప్రభుత్వ ప్రకటన
లక్నో, దురంతములను గురించి పరిభ్రమమువారి కృతకము నేడు నెలవడినది. దానిలో నాయకులకు చెప్పితిరిని సంగతి యేమియులేదు. పోలీసువారికి హెచ్చుగా చెప్పితిరిని తగిలినసంగతి ముద్రమున్నది.

ప్రకటన

మదరాసు వామర్ మన్ పేట, 11, వల్లువాన్ పిడిలో నివసించుచు, వర్తకము చేయుచున్న కే. తిరువేంగడం నాయుడు. అను నేను ఇందు మూలమున నిల్లరకును, యీ విషయములో సంబంధము గలవారికిని, తెలియజేయున దేమనగా—నా స్వాధీనములో లేని నాకుమార్లు కే వెంకటేశ్వయ్య ఇన్వరకు చేసిన ఋణములను గాని, యికముందు చేయబోవు ఋణములకు గాని నేను బాధ్యుడను గాను. నా కుమారుడు చేయు ఋణములకు నా ప్రత్యేకావధములోను, స్వాధీనములో నున్న ఆస్తి వివిధముగను జవాబుదారి కాబాలరు. సంపూర్ణముగా నా హక్కుతో నున్న స్వాధీనమును ఆస్తిలో నా పుత్రుడైన కే. వెంకటేశ్వయ్య కేవిధమున హక్కును లేదని యిందు మూలముగా తెలియజేయడమైనది.
కే. తిరువేంగడం నాయుడు.
5404 28-11-28

నోటీసు

ఉపాధ్యాయులు కావలెను!

బెజవాడ మ్యునిసిపలు బాలికాపాఠశాలలో దుపాధ్యాయుని పదవులకొరకు యస్. యస్. యల్. సి. త్రైనింగు అయి, తెలుగు తెలిసిన అనుభవము గలస్త్రీలు, తమ వయస్సు, జీతము, యోగ్యతలు తెల్పుచు చైర్మనుగారికి 7-12-28 తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను. జీతము వారివారి యోగ్యతల ననుసరించి, యాయబడును.
మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు, (సం) టి. జగన్నాథం, బెజవాడ. మొబర్ ఇన్ చార్జ్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్.
24-11-28

మహమ్మదీయ హుల్ పన్యాసములు

డా॥ నర్ మహమ్మదు ఇక్బాలుగారు

“మహమ్మదీయ వతహా అధునిక భావములు” గురించి యీ సంవత్సరములో, డా॥ 15 మహమ్మదు ఇక్బాలు, ఎమ్. ఎల్. సి. భారత్పూర్ (లాహోరు) మద్రాసునందు యింగ్లీషులో మూడు యువశాస్త్రముల నివృత్తియనున్నాడు. అతని మద్రాసుకు, బొంబాయి మొదల 1928 డిసెంబరు 13 వ తేదీన వచ్చి, యచట మూడురోజులుండెను. వారికి, స్వేచ్ఛ శుభ్ర, ఆహార విచిత్రతల ప్రయత్నములు జేయబడుచున్నవి. శార్మిల్య, ఆర్మినియన్ శిక్షణ, గోశేలు హుల్ లో, 1928 డిసెంబరు, 18 మంగళవారము రోజున, ఇరగవోపు ప్రారంభ సమావేశమునకు, డా॥ వసంతదేవిగారు యధ్యక్షత వహించును. ఆరోజుననే మహమ్మదు ఇక్బాలుగారు “విజ్ఞానము, మతశుభ్రము” గురించి వారి ప్రథమపన్యాసమును గడుపును. వారి ద్వితీయ తృతీయపన్యాసములు, 19, 20 తేదీల యందు, సాయంత్రము ఆరు గంటల గోశేలు హుల్ నందు, వరుసగా “మతశుభ్రములకు వేదాంతపరీక్ష” భగవంతుని గురించి ఉద్దేశములు, ప్రార్థన యొక్క ఆర్థము” గురించి యివ్వబడును.

నర్ మహమ్మదు ఇక్బాలుగారు, తాము మద్రాసునందుండి మూడు దినములలో, సాంఘిక, విద్యా, ఆధ్యాత్మిక క్రమగములు గూడ పలుకుదురు. ఈ విషయముల గురించి జరుగవోపు యువశాస్త్రముల, దిన, కాలములు నిర్ణయించబడినవి, త్వరలోనే ప్రకటింపబడును. “మహమ్మదీయ స్త్రీ స్వేచ్ఛ” గురించి, మహమ్మదీయ స్త్రీలకు ఒక యువశాస్త్ర పనియొక్క, మహమ్మదు ఇక్బాలుగారు రంగీకరించిరి. “అధునిక మహమ్మదీయ స్త్రీల” గురించి, ఆదినము వారు గ్రంథికోపన్యాసమును గుడురట. వారు, తననంతర పిలువనుండి, శిశువులకు, మొదల నుండి, ఆచట రెండు రోజులు ఉండును. ఆ చట గూడ పిరువశాస్త్రము లిచ్చెను. పీరి, శిశువులయొక్కయు, మొదల నుండి, కార్యక్రమము క్షేత్రలో ప్రయోగపడును. మొదల నుండి మహమ్మదుపయ్యెడ గానియొక్కయు, రెండు పూర్వమున నర్ హాజి ఇక్బాలుగారియొక్కయు యభిప్రాయములు. 21 తేదీనందు 1928, డిసెంబరు 31 వ తారీఖున జరుగవోపు యభిప్రాయము మహమ్మదీయ సమావేశమునకు బోవునపుడు ప్రారంభించునకుడ బోవచ్చును.

1929 ఫిబ్రవరియందీ, మాలాసా అబ్దుల్ కలామ్ అజిద్ గారు “వనితలపై కరాణబోధనలు” గురించి ఎవరియి యువశాస్త్రము లిచ్చెదరు వారి విషయములను గురించి ఆధ్యక్షులని అందరినీ గౌరవించబడుచున్నాడు.

సామకాటు చికిత్స

నవంబరు 24 వ తేదీ కనివారము 9 వ తులయందు ప్రకటించిన సామకాటువిషయమునకు జవాబు. ఆ మాదేశలమునీ మావర్తనవచ్చి మేము యేర్పరుమ నియమములకు ఒప్పుడై వర్తించినయెడల నివృత్తిచేయగలము. ఇందుకుగాను అతను రానున్న ఆరు ఖర్చులు భరించుకొనట తప్ప మందుఖర్చు వేరేమియు లేదు. మార్గము—గుంతకల్లు (జింక్స్) నుండి-కారవకొండకు మోటారు. అచ్చటినుండి 9 మైళ్లు ముడిచుకుంటే రాకట్లకు రావలెను.

యం. సంజయ్య,
డా॥ చాడేశ్వరరాచారి,
రాకట్ల

4-11-28 తేదీ గల ఆంధ్రవార్త 9 వ పేజీలో కొనకంచి గ్రామములో మాదేశల సామకాటు ఒకడు మామకాటు వల్ల బాధపడుచున్నట్లు (వానిని వ్యాధియు చూచి) నాను మా గ్రామములో అదిగా తియ్య గోదావరికిల్లా అమలాపురం తాలూకా, “బోడి పర్వత” గ్రామములో బ్రహ్మశ్రీ శిష్టా శంకటప్పయ్యగారు అనే విశేషభావులు విషసంబంధమైన మంత్రకాస్త్రముల చాలా గొప్పకాడ. అశేషతలమంది విషసంబంధమైన బాధలు నివారణచేస్తూ యున్నాడు. మాదేశసామకాటు వారి దర్శనమునకు వచ్చినయెడల బాధ నివారణగాగలదు. వారు యీ నివారణ ఉచితముగానే చేయుదురు.

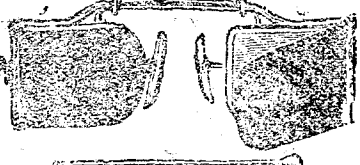
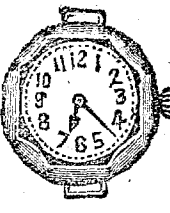
(ఒక విలేఖరి)

యిమ్మడిచలమయ్య

నైకటిఫిక్ ఆప్టిషియన్, చాంద్రి చౌక్, తెనాలి.

5336

మిక్కిలి మేలైన జేబు గడియారములు, ముంచేతి గడియారములు, టైమ్ పీసులు, గోడకు తగిలించు పెద్ద గడియారములు కూడ న్యాయమైన ధరకే యిచ్చుచున్నాము. మరియు గడియారములు సుప్రసిద్ధతైనట్టియు, అత్యంతనిపుణత గలిగినట్టివారిచే రిపేరు చేయబడుచున్నది. ఒకసారి పరీక్షించు చూడుడు.

అన్ని విధములైన దృష్టిలోపములను పరీక్షచేసి తగిన సులోచనములను గ్యారంటీగా యివ్వగలము.

చర్మ వ్యాధులను గురుతుకూడ లేకుండచేయు
రాధాకృష్ణ తామరమందు వాడుడు
అన్ని పాపులలో దొరుకును
V. S. SASTRY & Sons, Tenali, Guntur Dt. 5135

శాస్త్రీన్ గనేరియా క్యూర్

ఈ దివ్యవృక్షము వరంవరగా అనుభవముగా వాడబడుచున్నది. గనేరియా (బట్టరలు) తనుపు, తెలుపు, ఎలుపు సవామేమొకలకు తెగరోగములు, స్త్రీల డిగుమవ్యాధులు, బహిష్కరణమునందు గలుగు నొప్పులు, తక్కువంబుమైన వ్యాధులకు తప్పక నుగిమిచ్చును. చూమూలు బజారు బేషధములవంటిది కాదు. ఇదివర కాశాధిగముకలిగినది లేదు. ఊస 1 కి ధర రు 8-0-0, పోస్టుఖర్చు కలుపు (5185-ఎ)
వి. ఎస్. శాస్త్రీ ఆంధ్రు నన్ను, తెనాలి, (గుంటూరుజిల్లా)
డ్రగ్గిస్తును, కెమిస్టును, ఆప్టిషియన్

కర్నూలుజిల్లా వైశ్యసభ

వివజ్వరములబాధచే ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడినది
తేస్తవారిపేటనుండి ఆహ్వానపంపుమువారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—గ్రామమున వివజ్వరములచే బాధ తీవ్రముగా జున్నది. దినమున కొకటిరెండు మరణములు సిద్ధించుచునే యున్నవి. యిచ్చటికి యీ గ్రామమున మరణసంఖ్య మూడు 80 మించియుండును ఆహ్వానపంపువ్యాధి, ఉపాధ్యక్షు, కార్యదర్శకుల ద్వారము నెమ్మదిచరేడి. గ్రామస్థితి చాల భీకరముగా జరుగుటచే సభల ప్రస్తుతము విరమించివారము. ముందు తేడులనిర్ణయించి ప్రకటించగలము పాధ్యమైనంతవరకు డిసెంబరు ఆఖరువారమునందుగాని జనవరి ప్రథమవారమునందుగాని జరుగగలవు.
అతి యాహ్వానసభవారు మాకు తెల్పివారు. కనుక నమచేయుచున్నాము.

దోమా వేంకటస్వామిగుప్త,
28-11-28, మకారం, మదరాసు.

సన్మానసభ (అంగలూరు)

శ్రీ బుర్రామహర్షియ్యగారికి ఆంధ్ర వైద్యసభ్యులు బ్రహ్మము లిందము నొసంగి సత్కరించిన సందర్భము ఆంధ్రవైద్యసభ ప్రకటించటం 28-11-28 వ తేదీన శ్రీనందగిరి వెంకటస్వామిగారి యధ్యక్షతన భారత పౌరకాల యెదుట బహిరంగ, భ జనవడి ఆంధ్రవైద్యసభ మిక్కిలి ప్రశంసించబడి.

(ఒక విలేఖరి)

తెన్నిను పోటీపం దెములు

ఏలూరు తాలూకా గుండుగొలను గ్రామములో శ్రీ మాపులేటి గోపాలరాజు, కాతిల్లి ఖంటంరాజుగార్లు మొదలయిత్ తెన్నిను పోటీపం దెములు 1929 సలకం జనవరి నెల మొదటి రెండువారములలో జరుగును ఈ పోటీపం దెములు శిల్పము గోదావరిజిల్లాకమాత్రమే నిర్వహించబడినది దక్షిణాక్షులు పంపుకొనువాడు, డిసెంబరు 28-వ తేదీలోపుగా పంపుకొనవచ్చును.

కొంప కృష్ణరాజు.

చిత్తూరుజిల్లా సంచార ఖద్దరు

వస్త్రాలయము
శారాయనవరమునందుండి సంచార ఖద్దరు వస్త్రాలయమును యీ దినవ కనిన స్థలములకు మార్చబడును.
5-12-28 9వ క్రజీ
6,7,8 తేదీలు కోలింగపురం
9,10 తేదీలు పడియంగాడు
అన్ని రకముల ఖద్దరు ప్రచారకులమాలముగా యింటింటికి పంపి అసల్ ధరకే అమ్ముచును.
సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి,
గౌరవకార్యనియంత.

పశ్చిమ గోవరిజిల్లా వార్తలు

నిడదవోలు బోర్డు మిడిల్ స్కూలును హైస్కూలు చేయుట
సంబంధ నెల 28-వ తేదీన సరసాపురంలో జరిగిన జిల్లా బోర్డు మీటింగులో యీ స్కూలును 1929 జూలై నుంచి హైస్కూలుగా మార్చుటకు తీర్మానించడమైనది.
లాలాజీ ఛాయాపటము - జిల్లాబోర్డు
కీ॥ శే॥ అయిన లాలా లజపతి రాయాగారి ఛాయాపటము జిల్లాబోర్డు ఆఫీసునందుంటును తీర్మానించడమైనది.
లాలాజీ స్మారకదినము - జిల్లా తాలూకా బోర్డులు జిల్లాబోర్డు స్కూల్స్ అన్నియు 29-వ తేదీన మూడు బడనవి తాడేల్లిగూడెం భీకరం బోర్డులవారు వారివారి పాఠశాలలనుకూడా మూసివేసిరి.
(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆర్యసమాజము-లాలాజీ స్మారకనిధి:—మ ప్రభాను ఆర్యసమాజమువారు సాతనధర్మమునందును, నవంబరు 29 వ తేదీన సమావేశము లాలాజీ మరణమునకు ఖచారమును యెప్పుడు నొక తీర్మానమును, లాలాజీ స్మారకనిధి కెల్లరును సామకాటులెన గోరుచు వీరయొక తీర్మానమును, గావించిరి.

లాలాజీ జన్మ ధన్యమైనది!!

ఆ పాలగోపాలము ఆయనను సంస్కరించిరి

అనేకుమహాచలము సభలు జరిగినవి. - కాన్పు లర్పించిరి.

వంగరాష్ట్రము

కలకత్తా

కలకత్తాలో, లాలాజీ సంస్కరణ దినమున అనేకచోట్ల బహిరంగ సభలు జరుపబడెను. అల్పర్లు హోలలోన, దేశ జంధు పాక్షలోన, యూనివర్సిటీ ఇంకా స్టేట్స్ మెన్ లోనూ, బుద్ధ బీహారు మహేశ్వరి భిక్షాలోనూ, సెయింటు జేమ్స్ స్కూల్ లోనూ, బీదరు స్కూల్ లోనూ, హకరాబాద్ లోనూ సభలు జరిగెను.

అల్పర్లు హోల సభలో రామానంద చటర్జీ గారు హాజరయ్యిరి. ఇంకొక సభలో సర్ దేవదాసు సర్వోదయ గారు రధ్యక్షత వహించిరి. డి. వి. ఏ. కాగ్ గారు హాజరయ్యిరి. దేశ జంధు పార్కులో జరిగిన సభయందు జే. యెస్. బోసు గారు హాజరయ్యిరి. లాలాజీ గారు చేసిన దేశసేవ సర్వోదయ మైనది యని యందరును ఏకగ్రీవముగా ఘంటాధ్యక్షముగా ప్రశంసించిరి.

దేశబంధు పార్కులో జరిగిన సభయందు డాక్టరు ఆ. వి. సెంటుమ్యూ గారు రధ్యక్షత వహించి యిట్లు చెప్పిరి. లాలాజీ గారికి రిగిలిన దెబ్బలవలననే వారికి మరణము త్వరగా అసన్న మాయెను. ఈ దెబ్బలవలన ఆయన మరణమునకును సంబంధము లేదని వింటున్న ప్రభువు చెప్పవచ్చును. కాని ఆయన అహుత్య పుట్టకు తగిన సాక్ష్యాధార మాయనకు లేడు. హాల్ పార్కులో జరిగిన ఇంకొక సభ యందు ఆ. వి. సెంటుమ్యూ గారు రిగిలిన యాపద్యమిది. (ప్రీ. ప్రె.)

అలహాబాదు

పురమండలము పార్కునందు శ్రీమతి ఉమా నెహ్రూ గారి యధ్యక్షత నొక బహిరంగసభ లాలాజీ సంస్కరణార్థమై జరిగెను. సర్ లేబరామారు సభాగాను ఆ హాటి సభకు అధ్యక్షతల్లు రాబాలకపాయిసను తమ సందేశమును సభాధ్యక్షునకు పంపిరి. లాలాజీ గారి దేశసేవ బహుధనుల నిల నిలెనయి వారి స్వార్థత్యాగము అపరిహితమనియు వారి పేరు చిరస్థాయిగా జేయబడెననియు వారిని సెలకొల్పినది సనియు వారి సందేశములో వ్రాసిరి.

నెహ్రూగారి యువనానము

పండిత హోలీలు నెహ్రూగారును, చింతామణి గారు సభాధ్యక్షులయ్యిరి. నెహ్రూగారిట్లు చెప్పిరి: - గత 6 లేక 7 మాసములనుండియు లాలాజీ గారిలో నేను అత్యంత మైత్రితో వెలసెనుంటిని. వారు మరణించుట నా వ్యంత కుటుంబములోని వారయొకరు మరణించుటగా నున్నది. అఖిలపక్ష సభాసభకు తయారుచేయబడెన లాలాజీ గారు చేసిన క్రమముల వారి దేహమునకు కొంతసేరసముకలిగినది. ఆ సీరస నిధిలో వారు పోలికలొట్టి దెబ్బల ధాటికి తాళాలకపోయిరి. వారి స్వార్థకాంక్షని సర్వనియోగపరచి వారి పేరు చిరస్థాయిగా నొనర్చవలెను. దేశసేవకు యువకులను తయారుచేయవలెను.

చింతామణి గారు హాజరయ్యిరి. వారిట్లు చెప్పిరి. లాలాజీగారు తమకుంటిని చాలింక కొంతకాలము జీవించి వారే. పంజాబు గవర్నమెంటు వారికి ని, ఇండియా గవర్నమెంటువారికిని తమసాధ్యతలను గుర్తించగల జ్ఞాన మున్న యెడల వెంటనే సమ్మతికాదుగా విచారణపడి ఆ దెబ్బలకొట్టుటనుగూర్చి విచారణజరుపవలెను. లాలాజీ గారి దేశసేవ సర్వతోముఖ మైనది. అట్టి మహాపురుషులగుటగా నుద్భవించెదను.

మధ్యపరగణాలు

నాగపూరు

లాలాజీ సంస్కరణార్థమై కలకత్తా జనుల సత్సభము ముగిలినాగలను బోపిలను తీసివైచి పురపాలకులు ఊరేగింపు గా నడిచి వెళ్లిరి. లాలాజీ గారి కుటుంబ నొక కలకత్తానంది మోసికొని వెళ్లిరి. అన్ని రాజకీయ పక్షముల నాయకులను బహిరంగసభలో నుద్యమించిరి. కేరుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి.

నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయ సిండికేటు సభనారు తమ సాంఘిక సభను జరిపిన పంధ్యములో లాలాజీ గారి మరణమునకు తమ సంతాపమును తెలియజేయును నొక తీర్మానము చేసిరి. విశ్వవిద్యాలయ కార్యలయమున ఆనాడు మూసి కెసిరి.

లక్నో

లాలాజీ సంస్కరణసభలు లక్నోలో జరిగినవి. 5:30 కళాశాల విద్యార్థులు గొప్ప యూరేగింపుతో బయల్పడెరి.

పండిత జహ్వరిలాలు నెహ్రూగారును గోవింద బ్రాహ్మ గారును లక్నోకు వచ్చిరి. సెయింట్ ముఖమునాది లక్నో మహా మహాసే యున్నార.

లక్నో కళాశాల విద్యార్థుల త్వరయన కళాశాలకు పోలేరు.

కాన్పురు

కాన్పురాజేశ్వరి ప్రసాదు శ్రీమత్సనగారును పండిత దేవనారాయణ సాంజేగారును నాయకులై అనేకమే ఘోర్వ రీతి పనిపాండ్ర నొక గొప్ప యూరేగింపుగా బతులు దేర దీసి లాలాజీ సంస్కరణదినమున పురపాలకులందా వెళ్లిరి. కాన్పురా నారాయణ ప్రసాద నిగముగారి అధ్యక్షత నొక బహిరంగసభ జరిగెను.

లాలాజీ గారి మరణమునకు సంతాపనూచక తీర్మానము కాన్పురా జ్యోతిరామగారిచే ప్రతిపాదించబడెను. హాజీ మహమ్మదు సిద్దిక్ గారిచే (కాన్పురు మ్యూనిసిపాలిటీ వైసు చేయవలెనని) ప్రతిపాదించబడెను. స్వార్థకాంక్ష వనూలకారకై యొక కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడెను.

బరోడా

విద్యార్థుల కొంక ననుసరించి కళాశాల మూయబడెను

కళాశాల విద్యార్థులందరును లాలాజీ సంస్కరణార్థమై కళాశాల మూయబడినదిగా కోరిరి. అందుమీద కళాశాలాధికారి కళాశాల మూసేసెను.

కళాశాల విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను ఉపయము 11:30 కంటాక కళాశాలలో సభజేసి లాలాజీ గారి మరణమునకు తమ విచారమును తెల్పుచు నుద్యమించిరి. కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడగు బరోడా గారు మాడ నుద్యమించిరి. ఇతర పాఠశాలలన్నియు బరోడా మూయబడెను వ్యాపారశాల లన్నియు మూయబడెను. (ప్రీ. ప్రె.)

పూనా

మ్యూనిసిపల్ కార్యాలయములను పాఠశాలలను మూయబడెను.

లాట్ డెబ్బతే లజపతికాయగారి ప్రాణములను తీసెనని బహిరంగసభలో తీర్మానించబడెను.

బెంగళూరు

లాలాజీ సంస్కరణార్థమై నగరముంతయును హైదరాబాదు జరిగెను. బహిరంగసభకు సర్ పుట్టగృహాధికారి రధ్యక్షత వహించిరి.

రంగూను

రంగూనులో కార్యక్రమము ఎన్నికలు 29వ తేదీని జరుగును. మరల 30 వ తేదీని లాలాజీ సంస్కరణార్థమై సభలు జరిగెను. నిర్ణయించబడెను. వ్యాపారశాలలు బహుశయము మూయబడెను.

బహిరంగసభకు ఇదివరలో బర్మాభాసనసభాపాధ్యక్షుడుగా నుండిన యాదాబాద్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. లాలాజీ గారికి తగిన దెబ్బలను గూర్చి బహిరంగ విచారణ చేయవలెనని గవర్నమెంటువారిని కోరుచు తీర్మానించబడెను. సెయింట్ కమిటీని పూర్తిగా బహిష్కరించవలెనని తీర్మానించబడెను.

కాశీ

దుకాణములు బహుశయము మూసిజేయబడెను. బహిరంగ సభలో ఇక్బాల్ నారాయణ గురుగారును, శివప్రసాద గుప్తాగారును, గోరీకంఠ ప్రసాదుగారును ఉద్యమించిరి.

చాతుర్యమునది నెహ్రూగారును లజపతికాయగారు కోర్టు అనే పేరు పెట్టవలసినదిగా కాశీ మ్యూనిసిపాలిటీవారిని కోరవలెనని యొక తీర్మానము చేయబడెను.

గడ్గ

ఇవటి మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలును సమితి ఇంగ్లీషు పాఠశాలయను మూయబడెను. అనంతరాపురమ్యూనిసిపాలిటీ అధ్యక్షుడు బహిరంగసభ జరిగెను.

ద్రావిడరాష్ట్రము

నేలము

నేలం బ్యాంకును, కాలేజియూను, మునిసిపల్ పాఠశాల లను, దుకాణములను అన్నియు మూయబడినవి. వల్ల జెండాను పైకెత్తబడెను. ఈ వార్తాశ్రవణములందు చాలామంది హైస్కూలు మ్యూనిసిపల్ సెయింట్ కమిటీవారిని చాలా పనిచేసిరి.

జిల్లారియా మార్కెటువద్ద విజయరాఘవాచారి గారి అధ్యక్షత నొక బహిరంగసభ జరిగెను.

కల్లికోట

బామరినుకాలేజి గవర్నరి హైస్కూలు మ్యూనిసిపల్ పాఠశాలలు మూయబడెను. సామంతులము బీదరు విద్యుతు పంచిపెట్టబడెను. విద్యార్థులు వల్ల జెండాలతో పురపాలకులను ప్రదక్షిణము చేసిరి. పనుద్రపు టాడ్డు జరిగిన బహిరంగ సభకు గోపాలరామగారు రధ్యక్షత వహించిరి. స్వరాజ్య సాధనము వల్లనే యా ఘోర వివర్తన దేశమున వంతరించ గలమని చెప్పిరి.

తంజావూరు

గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. కోట దక్షిణమైదానము నకు లజపతికాయ చౌధు అని నామకరణము చేయబడెనని కల్పియించిరి.

కుంభకోణం

వల్ల జెండాతో పురపాలకులను జనుల గుంపుగా ఊరేగిరి. కావేరీ నడియొడ్డున విద్యార్థులొక బహిరంగ సభను ప్రత్యేకించి జరిపిరి.

కంచి

కంచి మ్యూనిసిపాలిటీవారు లాలాజీ నిర్వాణమునకు తమ విచారమును తెల్పుచు నొక తీర్మానము చేసిరి. రావునామాయి వి. వెంకటాచారియనగారు సి. వి. వరదాచారియన గారు బహిరంగసభలో నుద్యమించిరి. డాక్టరు గోపాలరామ గారు రధ్యక్షత వహించిరి.

తిరుచునాపల్లి

పురమండలమున జరిగిన బహిరంగసభకు డాక్టరు కామ్రే గారు రధ్యక్షత వహించిరి.

లాలాజీ గారి మరణమునకు తమవిచారమును తెల్పుచు సామధూరిపూర్వక తీర్మానమునొకటి తయారుపల్లి మ్యూనిసిపాలిటీవారు చేసిరి. మ్యూనిసిపల్ సభ ఆనాటి కాపిటేనీ మరు నాటికి నాయదావేసిరి. తిరుమనాపల్లి తాలూకాబోర్డు వారు మాడ నిరీతిని తీర్మానముచేసిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

గుడివాడ

లాలాజీ సంస్కరణార్థమై యిదివరకి కో - ఆపరేటివ్ అర్బన్ బ్యాంకు డైరెక్టురు లొక ప్రత్యేకసభ జరిపిరి. పాంచాలింపా మనంబరగిన లాలాజీ గారి మరణమునకు సభవారి విచారము తెలిపిండును వారికుటుంబమునకు సామధూరి వననక్షులను పలుకెను నొక తిరిపా ద్రసంపుటకు సభలో తీర్మానించబడినది.

ఇవటి హైస్కూలు విద్యార్థులు పాఠశాలను ఆనాడు పూర్తిగా బహిష్కరించిరి. గాంధీ చౌకనందు విద్యార్థులందరును బహిరంగసభ చేసిరి. డాక్టరు ముక్తయ్యారావు చాదరిగారు రధ్యక్షతవహించిరి. లాలాజీ గారి దేశసేవను ప్రశంసించుచు విద్యార్థులను ఆయన జీవితమార్గము ననుసరించవలసినదిగా హెచ్చరించుచు ఉపన్యాసము లాసంగబడెను.

లాలాజీ గారి ఆత్మకు కాంతికలగుగాక యని సభకు లందరును నిలువబడి భగవంతుని ధ్యానించిరి.

మచిలీపట్నం

కట్టమూడి చివరరవాపుగారి అధ్యక్షతను లాలాజీ సంస్కరణార్థమై బహిరంగసభ తిలకుచౌకనందు జరిగెను. చెరుకువాడ నరసింహాచారిగారు సభిమమనకును నాటకముగా లాలాజీ గారి శివీకరణోపకార దేశసేవా ప్రభుత్వ జీవితమును వివరించిచెప్పిరి. ఈబహిరంగసభ నగర కాంగ్రెసుకమిటీవారిచే జరుపబడెను. (తరివాద.)

దేశీయవార్తలు

సం॥ శాసనసభలో ప్రతిపాదన

సభను వాయిదా వేయవలెను

అ. హోదా, డిసెంబరు 28:— సభాసభ 28, 29, తారీఖులలో పోలిసుల చేసిన న్యాయపరమైన విచారణలకు సంబంధించిన రాష్ట్రీయ శాసనసభలో సభాకార్యక్రమము శాశ్వతముగా వాయిదా వేయవలెనని తీర్మానము ప్రతిపాదించబడునని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

సత్యాగ్రహదీక్ష

లాలాజీగారి కార్యక్రమము కొనసాగించుటకు

ప్రతిజ్ఞ బూనుట

అ. హోదా, డిసెంబరు 28:— పాంచాలము, కృష్ణా తీర ప్రదేశము, పాంచాలములోని సంస్థానములలో లాలాజీగారి బోధనను వ్యాపింపజేయుటకై ఆర్యసమాజీకలగు సత్యాగ్రహిగా రొకసంవత్సరము క్షేత్రమును పనిచేయుటకు సంకల్పించుకొనినారు. ఈ సంవత్సరములో సత్యాగ్రహిగారు ఘోరములై ఖర్చులను ఏకాగ్రధరించి, నేలపై కేయనించి, మధురాహారములను విసర్జించును. 5 లక్షల ప్రజలలో అప్పకవ్యతానివారణ ప్రచారము చేసెనని వారు నిర్ణయించుకొనినారు. (అ. ప్రె.)

నెహ్రూ నివేదికా ప్రచారము

డాక్టర్ బిసెంటుగారి యువన్యాసము

అ. హోదా, డిసెంబరు 28:— సర్ లేజలహద్దూర్ స ప్రాగారి యతిధిగా నున్న డాక్టర్ వసంతరాజు మేయోహా లులో నేడు సాయంత్రము నెహ్రూ నివేదికను గూర్చి ప్రసంగించెను. సి. వై. చింతామణిగారు రధ్యక్షతనహించిరి.

సభ కిటు కిటులాడుచుండెను. సభ నలంకరించిన ప్రజలు ఖులలో సర్ లేజలహద్దూర్ స ప్రాగాడు, వండిరి మోతీలాల్ గారు, వండిరి జనహర్రాల్ గారు నుండిరి. ఈ తండ్రికొడుకులు సభకవచ్చుచుండగా సభకు లత్యంతసార్వ నూచకములగు శక్తులువేసిరి.

అధినివేత్రతత్తికి సంబంధించిన విషయములను బిసెంటుగారు ప్రత్యేకముగా వివరించిరి. భారతదేశ మేకకలమున నాంగ్ల దేశమునకు చేసిన నూచకు అంగ్లేయులు నిరాకరించి నచో నేమగునో ముందు వ్యక్తముగా గలదని యామె నడివెను.

పంజాబు శాసనసభ

అక్టోబరు 30 తేది నాటి పోలిసు దౌర్జన్యము

గురించి ప్రశ్నలు

అ. హోదా, సభ 30:— నేటి దినము పంజాబు శాసనసభలో నైమను కవిమనువాడు అహోదాకు వచ్చిన దినమున రైల్వే స్టేషనువద్ద జరిగిన పోలిసు దౌర్జన్యము వివరములను వివరించుటకు ప్రశ్నలడిగిరి. బ్రిట్యూను వత్రికా ప్రతినిధిని పారబాటున పోలిసువారు అరెస్టుచేసిరినియు క్వీన్స్ లోనే అధికారులు పారబాటును గుర్తెగి వత్రికా ప్రతినిధిని విడుదలచేసి ఆతని క్షమాపణ కోరినది ఒక ప్రశ్నకు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రభుత్వ మొసగెను. అక్టోబరు 30 వ తేదీన పోలిసువారు కాంగ్రెసు నాయకులను లాటిలతో కొట్టుటకు కారణమేమని యి బోధరాజుగారి ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ సభ్యుడు ప్రభుత్వ సభ్యుడిట్లు చెప్పెను:— 30 వ తేదీన బహిష్కరణ వారులు జరుపుచున్న ఉత్సవమునకు పోలిసువారికి సభ్యులగు కలగినదనియు, అల్లరి గంపును పోలిసువారు అణచివైచిరినియు పోలిసువారు దౌర్జన్యము చేసెనని ఆశోపణను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపజాలరనియు చెప్పెను.

మరియుక ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ సభ్యుడు ఈ విషయము పోలిసువారిపై చర్య తీసికొనుటకు ప్రభుత్వమునా కడనే కించుట లేదని ప్రభుత్వసభ్యుడు తెలిపెను.

నేటిదినము శాసనసభవారికి 30 వ తేదీ ఆల్లడల విషయము విచారణ జరిపిన బాయిదుగాడు తయారు చేసిన సీడిక సమర్పించబడెను. (ప్రెస్.)

శ్రేష్ఠ తరమైన

మోటారు చమురును

కొనుటయే మితవ్యయము

వేక్ ఫీల్డు కాస్ట్రోలు ఉపయోగించుటవలన గలుగు ముఖ్య లాభము, మితముగా ఖర్చుగుట, మరమ్మత్తు ఖర్చులు తక్కువయగుట యని హింపుడు.

కాస్ట్రోలు బాగు సంబంధమైన న్యూనతలు లేక స్వేచ్ఛగా నున్నది. ఎంజినుయొక్క ప్రతిభాగము సులభముగా జారునట్లు చేయుచున్నది. సమాప్తమైన పిస్టన్ శీలు నొసగుచున్నది. సాధారణమైన మోటారు చమురులకంటె దీనియందుగల జాతునట్లు చేయుగణము దీర్ఘ కాలమువర కుండును.

కాస్ట్రోలు చే మీకు మరమ్మత్తు బిల్లులుండవు. కూడినంత తక్కువ ఖర్చుతోనే మీకాకు శ్రేష్ఠమైన పనిని చేయగలదు. మీరు మామూలుగా కొనునట్టి మోటారు చమురుల ధరకంటె కాస్ట్రోలు ధర ఎక్కువకాదు. అయితే పనిచేయుటయందు మాత్రమే భేదము గలదు. సాధారణమైన కంజనవేయు చమురుపై వైకమును వ్రయుచేయుటను మానుడు. శ్రేష్ఠతరమైన వాటికే కొనుడు. వేక్ ఫీల్డు కాస్ట్రోలు మోటారు చమురునే కొనుడు.

Wakefield Castrol Motor Oil

సీలుచేయబడిన ఉత్పాదయందు ప్రతివోటను విక్రయించబడుచున్నది.

సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ & కో, లిమిటెడ్.,

లూబ్రికేషనులో స్వేచ్ఛలిస్తులు,
వేక్ ఫీల్డ్ హౌస్, ... బొంబాయి.
ప్రతివోటను ప్రాచీన గలవు.

గృహలక్ష్మి

శ్రీలక్ష్మిగృహసాధ్యముల పెంపొందింపు కేంద్రము సచిత్రమాసపత్రిక, సం॥ చందా. రు. 4.
డి సెం బరు సంచిక వెలువడినది!

విషయములు

గృహసాధన.

- శ్రీనిధ్య-సాధివ్యము. (శ్రీమతి అయ్యదేవర బాలాత్రిపుర నుండరమ్మగారు)
- కలవకన్న. (శ్రీమతి. పి. దుక్కిణిబాయిగారు)
- గురుదక్షిణ. (శ్రీమతి కణవత్రి వరలక్ష్మమ్మగారు)
- బిజీషు బోర్నియా
- లలితకృతి (బులుసురామశోగరావుగారు)
- ఒకకుందరి యువశ్యాసము. (శ్రీమతి సి. లక్ష్మమ్మగారు)
- ద్రాపదికి విరుగురు భర్తయిడిరా? (కో. చక్రధరరావుగారు)
- లజవతి రాణినిర్యాణము. (బులుసురామశోగరావుగారు)
- స్వర్ణలత. (ననివివారి)
- కవిత్వము (మైలవరపు వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు)
- ఆంధ్రజాటుకరంగము (ప. నుండరవరదులుగారు)
- దాసానిపువ్వుము.
- మేలుకొలుపు. (శ్రీమతి రాజేశ్వరిగారు)
- హిందూవైవాహిక వయోనిర్ణయ శాసనావళ్యకత. (రాణి బిలి ఎం. చెంగయ్యపంతులుగారు)
- యువతీకవితామండలి (శ్రీమతి ఊర్విశాదినీగారు)
- దుఃఖోపశమనము (కందాభియ శంకరంగారు)
- పువ్వుచూడుము, వనితాలోకము, కథలు-కబుర్లు, ఆలోచన, గ్రంథములు.
- త్రివర్ణ వీరవర్ణనలుములు.

గృహలక్ష్మి కార్యాలయము, తపాలపెట్టె 752, ఎక్కురు, మదరాసు.

ఐ. వి. రాయ చౌదరిగారు
మదరాసు చిత్రకళాశాల ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడినవారు. (పి. ఎన్. ఎ.)

ఆర్. జె. సి. రాఘవన్ గారు
పి. ఆర్. కంపెనీ ఉద్యోగి
మదరాసు శాసనసభ్యుడుగ వర్తకసంఘముతరపున నియమింపబడిరి.

కన్యా కోమలంగారు
దక్షిణ ఇండియాలో సినిమా అభినయవృత్తి నవలంబించిన ప్రథమ దక్షిణ ఇండియా యువతి. "కారుకేదా" అను ఒక ఫిల్మునందు ప్రస్తుతము పాల్గొనుచున్నది. మదరాసు నివాసిని. (పి. ఎన్. ఎ.)

లాలాలజపతిరాయ నిర్యాణము

సీ॥ స్వాతంత్ర్య పంగ్రామ పన్నాహ మొనరింప
వెల పాకించుక లేని వీరవరుడు .
ఆ సేతుతీరగాంతరావనిజన
తరికి దోడ్పడినట్టి ధర్మమూర్తి
అండ్ల శుభవిపాలనాక్రమమార్గముతో
గడగి బోధించు నఖండవక్త
తరమనీహసమందితనూత్న కాశ్యపి
ర్యాహుపమార్జిత భద్రశుభుడు
గీ॥ వృథులపాంచాలకేపరివిదయుడు
అకట! లాలాలజపతిరా-యార్జవరుడు
భారతీయుల దుఃఖాల పాలు నేసి
లలితకై వల్యపదవి వలంకరించె
సీ॥ గుండె చీటలువార గోలుగోలున దేశ
జనయిత్ర యొకవంక వనరుమండ
రేయింబవల్లొక్క రీతిగా జనములు
గుక్కబట్టి తమంత గుక్కుమండ
గంటికి మంటికి గడుచేకధారగా
దేశశాయకులు చింతించు చుండ
అపహాయకేపరి యడుగంటెనని మని
రిపుతతి గటకలు మ్రొగుచుండ
గీ॥ కడక మితిలేనిసంతాప-జడధియందు
నెల్లవారల బడచెచి యేగిశానె!
లలితకైవల్యపదవి వలంకరింప
నకట! లాలాలజపతిరా-యార్జవరు!
సీ॥ నిమ్మకుతోదారనియతికై యెవ్వఁడు
తనకే క్షింతయు ధారవోనె
అగణితహిందూమ-హమ్మదీయైక్యత
వర్ణిల్ల నెవ్వఁడు పాలువడియె
అమలాసహాయోద్య-మహనందు నెవ్వఁడు
అకలంకభక్తి ముందంజవేనె
అటు మాతృదేశదా-స్థలిమోచనముగాంచ
గట్టుల నెవ్వఁడు గాంచగలిగె
గీ॥ ప్రీతి స్వాతంత్ర్యసమరాన రిపులఁ దాకి
తలకరానట్టి లాటిదె-బ్బల భరించి
వీరశాకంబు నెవ్వఁడు చూరగొనియె
నట్టి పాంచాలకేపరి యంతరించె
గటకటా! దేశదౌర్భాగ్య గతిని కేడు.
సీ॥ అమెరికాదేశాన హైందవ స్వాతంత్ర్య
సంఘసంస్థాపనఁ జలిపిశాపు
"అహమ్మిండియా" యనఁ బ్రస్తుతి
గ్రంథహాసంబున వ్రాసిశాపు
హైనునివారణపన్నాహమందునఁ
జెరిగిపాహాయ్యంబు చేసిశాపు
జన్మభూమినిగూర్చి సకలావదల నొంది
వరదేశవాసంబు నెఱిపిశాపు
గీ॥ నిరుపమాన నిరాశంక నిమ్మశంక
దేశవాసుకు నీకుల్యఁ జరుగఁ గాంచ
శక్యమే మాను నింకఁ? పాంచాలసింహ
దైవగతి నేరికేని సా-ధ్యంబెదాటు.
సీ॥ హైందవదేశదా-స్థులుఁ బాపదారిఁ జూ
పిన 'పితౄమహుఁ'గాంచ వెదలిశావొ
'తా'కమాన్యునితోడ లోకదుస్థితి విన్న
వింధఁగాఁ దలపోసి నెల్లిశావొ
'దేశబంధుని' బాసి దీర్ఘ కాలం బని
యెంచి వీక్షింపఁగా కేగిశావొ
సత్యాగ్రహ(వైతచరణ శురింగన్న
'యాంధ్రరత్నముఁ' జూడ నరిగిశావొ
గీ॥ అరయఁ ద్రైలోక్య విభునిసా-యంబుగోరు
బుద్ధితోధూమి విదవాడి పోయిశావొ
గాకయందైన నికా దేవీ శాంచగలరె
భయదమ్మత్తువుగాని! యె-వ్వఁడుగాని!
పి. వి. రాధాకృష్ణయ్య.

Chemical Diamonds,
guaranteed hardness and
brightness, Equal to
genuine Diamonds.
Prices Rs. 5/- to Rs. 10/- per carat.
Apply to:—Full particulars
AMERICAN CHEMICAL DIAMOND Co.
5076 3, General Muthia Mudali St
TEL. "THEJUS". **MADRAS,**

గౌ॥ రాజు బహదూరు కుశాలపాత్
సింగుగారు (ఎం. ఎ, ఎల్. ఎల్. బి.)
సంయుక్తరాష్ట్రములందు నూతనమంత్రి.
(పి. ఎన్. ఎ.)

రా. సా. డా॥ టి. యస్.
తిరుమూర్తిగారు
బి. ఎ, ఎం. బి. సి. ఎం. (విశాఖపట్నం)
మదరాసు మెడికలు కౌన్సిలు సభ్యులు డా॥ ఎ.
లక్ష్మణస్వామి మొదలియారుగారి స్థానే ఎన్నుకొన
బడిరి. (ఎన్. పి. బి.)

యలమంచిలి బసవమ్మగారు
బెల్లంవారిపాలెం - గుంటూరుజిల్లా
పీఠ మార్చిలో జరిగిన హిందీపరీక్షలలో ప్రాథిక
పరీక్షయందును అష్టాదశ పరీక్షలలో రాష్ట్రభాషయందును
దక్షిణ హిందూదేశమునందు సర్వప్రథమరాలుగా సత్తిర్చయై
బహుదూనముల పొందిరి.

లేబరువత్తికము : హిందూదేశము

సంవత్సరము

సంవత్సరమునపు “సోషలిస్టు రివ్యూ” పత్రికలో పార్లమెంటు సభ్యుడు ఆర్నెస్టు థర్లెంగారు లేబరువత్తికమువారు హిందూదేశముపట్ల గమనించుచున్నవైఖరి, మిగుల నక్రమమని వ్రాసిరి. భారతీయ జాతీయవాదులకును లేబరు పక్షమునకును మధ్య తీవ్రమైన అపకీర్తి నుండి, వీరితలంపు, కొన్ని సంవత్సరములు క్రిందట, లేబరుపక్షమువారివై భారతీయులలో ఎల్లప్పుడూ కాళ వర్షడి యుండెను. లేబరు పక్షము ఇంగ్లీషులతో మతము ననుసరింపక, స్వయంస్థిరమైనాత్రమును కొనసాగించునని, నమ్మినవారు గలరు. కాని హిందూదేశపు నమ్మక మిప్పుడు పూర్తిగా దొలగెనని, థర్లెంగారు భావించుచున్నారు. కారణ మేమి? లేబరుపక్షమువారి మూలలకును చేతలకును విశేషవ్యత్యాస ముండుటయే ముఖ్యకారణము. భారతీయులు కబుర్ల కన్నను చేతల కెక్కువ ప్రాధాన్య మిచ్చెద రని, థర్లెంగారు కనిపెట్టిరి. లేబరుపక్షమువారు పరిపాలనమునకు వచ్చినపుడు, తమ నెనుకటి వాగ్దానముల నన్నిటిని దిగమ్రొంగుకొనిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు చట్టమును లేబరుపక్షమువారు ఆమోదించుటచే, సుప్రసిద్ధనాయకులు విచారణ లేకుండ సర్వంధింప బడుట తటస్థించెను. లేబరుపక్షమువారు ప్రజల జన్మ స్వాతంత్ర్యముల నీరీకరించి దొలగించుటవలన, హిందూదేశమునందంతటను విస్మయ మేర్పడెను.

ఇది పొరబాటును సమాధానమును హిందూదేశ మామోదింపకదనియు ఆలివియరు ప్రభువు గారిటీవల గూడ దీనిని సమర్థించి యుండుటచే లేబరుపక్షమువారు దీనిని మనఃపూర్తిగా సంగీకరించి రని హిందూదేశము స్థిరమవుచున్నదనియు, థర్లెంగారు సూచించిరి. అధికారపక్షమిది వీడినపిమ్మట లేబరుపక్షము ఇంగ్లీషుల వైఖరిని విడనాడలేదు. సైమనుకమిషనును బలపరచి లేబరుసభ్యులను దానియందు జేర్చించుటలో ఈ పక్షము హిందూదేశాభిప్రాయమును తిరస్కరించినది. మాక్స్ నాల్డు గారు భారతీయజాతులపట్ల శాశ్వత ప్రతికూల వైఖరి తీర్చివేయు గాజాలదు. బ్లాకువులు సమావేశమునందు రాయల్ కమిషను తీర్మానమును లేబరుపక్షమువారు రామోదించినపుడుగూడ ఈ కమిషను ప్రజలవిశ్వాసమును సహకారమును సంపాదించునటుల ఏర్పాటు జేయవలయునని కోరి యుండిరి. సైమనుకమిషను ప్రజల విశ్వాసమును గాని సహకారమునుగాని పొందియుండలేదని తెలిసినవిషయమే. అయినను లేబరు పక్షము వారు సైమను కమిషనును బలపరచుచునే యున్నారు. జాతీయవాదులవలె మితవాదులుగూడ కమిషనును బహిష్కరించినను లేబరుపక్షమువారు దానికి

తోడ్పడుచునే యున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో హిందూదేశమునకు లేబరుపక్షముపట్ల విశ్వాస మంతరించుటలో ఆశ్చర్య మేమని థర్లెంగారు గా రడుగుచున్నారు.

బ్రిటీషు కార్మికులు భారతీయులతో చేతుల గలిపి, స్వేచ్ఛా సంపాదనకు తోడ్పడవలయునని, హైందవ స్వేచ్ఛాసమితివారు విన్నవించుచున్నారు. కాని బ్రిటీషు కార్మికపక్షమువారిందుకు బూనెదరని తోచదు. థర్లెంగారులు గాని రోకరిద్దరు తమయనమృతిని చెలుపుచున్నను, దాని నాగించు వారుండరు. సైమను కమిషనుకు తోడ్పడుచున్నవారిలో భారతీయభిప్రాయమును వెల్లిబుచ్చుచి అధికారాభిమానులు దప్ప, ఇతరులులేరని, థర్లెంగారు గ్రహించిరి. లేబరుపక్షమువారికిని, హైందవ జాతీయవాదులకును మధ్య ఎరిగినయెడ బాటు గాంచి, అధికారులు మాత్రము సంతోషించుచున్నారు. కన్న రైటీవులును, లేబరుపక్షమువారును ఏకాభిప్రాయం లగుటకన్నను వీరికి కావూసిన దేమిగలదు? మాక్స్ నాల్డుగారు, హైందవ జాతీయవాదులు జనసామాన్యజేతుమును కాపాడుట లేదని, ఆధిక్షేపించి యుండిరి. తామే జనసామాన్యమునకు సంరక్షకులమని తెలుపు అధికారుల వాదమునకును మాక్స్ నాల్డుగారి వాదమునకును, ఎట్టి భేదము గనుపింపకున్నదని, థర్లెంగారు సూచించిరి. లేబరు నాయకులు కన్నరైటీవుల వాదభోరణిని పూర్తిగా నవలంబించుటచే, ఉభయములకును మధ్య వ్యత్యాసము గనుపింపకుండుట వింతగాదు. సైమను కమిషనులోనుండి, లేబరు సభ్యుల నిపుడు దొలగింప విలులేదని, థర్లెంగారును భావించుచున్నారు. కాని, సర్వపక్షసమావేశమువారు ఆమోదించిన స్వరాజ్యవిధానము సఫలమగుటకై లేబరు పక్షమువారు పాటుబడవలయునని, థర్లెంగారు ఎచ్చరించిరి గాని, వీరియూత ఫలించునని తోచదు. సైమను కమిషనునందు లేబరుసభ్యుల లెక్కడు చేరినో, సంపూర్ణస్వరీనాలనాశయమును లేబరు పక్షమువారు రక్షణ వేచినాడెరని, విదితమయినది. ఒకమారు దిగజారినపుడు, క్రిందివరకు బోవుటయే జరుగును గాని, మధ్య నిలిచియుండుటకు సాధ్యపడదు. భారతదేశ విముక్తి, భారతీయులైననే ఆధారపడియుండును గాని, అన్యులపై నాధారపడజాలదు.

లాటీ కమిషను

సైమను కమిషనును ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక “లాటీ కమిషను” అని పిలుచుటలో సార్థకనామమును సూచించినది. లాహోరులో నేమి, లక్నోలో నేమి, సైమను కమిషను విచారణ లాటీ చెబ్బలతో ప్రారంభమగు చున్నది. ప్రసిద్ధనాయకులీ చెబ్బలకు గురియగుచున్నారు. లక్నోలో పోలీసు వారు క్రూరముగ మోదినటుల, పండిత జవహరి లాల్ నెహ్రూగారు ప్రకటించిరి. ప్రస్తుతపరిపాలనా విధానము దేనిపై నాధారపడియున్నదో గ్రహింపవలయుననిన, సైమనుగారికిపుడమూల్యావకాశము గలదు. ఇతర విచారణతో బనియే లేదు. ప్రత్యక్ష నిదర్శనమే చాలును. కాని, సైమనుగారు ఎరుగనటుల నటించవచ్చును. ప్రస్తుతసంఘటనలు, సైమను

గారికి సంతృప్తికరముగ దోచుచున్నవా యని, ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక యడుగుచున్నది. సైమనుగారునను, తమ స్వేచ్ఛాప్రియత్వమును ఇంగ్లండునందే విచిపెట్టి వచ్చిరి. హిందూదేశమునందు, వేరుసిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుట సహజము. అందుచే, ప్రస్తుతము పోలీసువారు అవలంబించుచున్న లాటీపద్ధతులు, హిందూదేశమునకు తగియున్నవని, వీరు భావించకమానరు. పోలీసువారిట్టి ఘనకార్యములను చేయుచున్నందులకు గాను, పోలీసుశాఖను ప్రజావశము చేయుకూడదనియు, రిజర్వుడుశాఖగ నూచి కేంద్రప్రభుత్వయాజమాన్యము క్రింద నిర్వహింపబడునటుల గావింపవలయుననియు, అధికారులు కొందరు సైమనుకమిషనువారి యెడట సాత్కృతిమిచ్చిరి. లా-ఆర్డరులను కదల్చకూడదని తెలిపిరి. సైమను కమిషను సభ్యులును ఇట్టి ఏర్పాటుకు సుముఖులుగ నున్నటుల వ్యక్తమయినది. కాని, ఇట్టి పరిస్థితులు, ప్రజల నిశ్చయమును బలపరచుటకే తోడ్పడును గాన, చింతింప నవసరము లేదు.

ఏమి చేసెదరు?

సుప్రహృద్య భారతి గీతములను స్వాధీనపరచి కొడుటలో, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు బర్మా ప్రభుత్వమువారి ననుసరించినటుల, లా మెంబరు గారు శాసనసభలో ఎలికియుండిరి. హైకోర్టునిర్ణయమునకు తాము బద్ధులైయుండుమనియు, భారతి గీతముల విషయమున తా మెట్టియభిప్రాయమునకు రాలేదనియు, తా మావిషయముగూర్చి ఆలోచించనే లేదనియు లా మెంబరుగారు ఎలికి తమ నిస్సహాయతను చెలిపిరి. బర్మా ప్రభుత్వమునకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు లొంగిపోవుట కడు విచిత్రముగ నున్నది. తమిళగీతముల విషయమై, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికన్నను, బర్మా ప్రభుత్వమువారికి ఎక్కుడు పరిజ్ఞానము కలదని, ఎవరును భావింప జాలరు. శాసనసభవారు భారతిగీతముల విషయమై చెలిపిన యభిప్రాయము, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు బర్మా ప్రభుత్వమునకు చెలుపరయిరి. స్వాధీనపరచికొనిన పుస్తకములను తిరిగి యిచ్చివేయరయి. హైకోర్టు దరఖాస్తును బర్మా ప్రభుత్వమువారు రెండింటిని కోరుటచే, మదరాసు ప్రభుత్వమువారును అందుల కంగీకరించిరి. హైకోర్టులో దరఖాస్తుపెట్టినవారు దానిని ఉపసంహరించుకొందు రని, సి. రాజగోపాలచార్యులుగారు చెలుపుచున్నారు. అట్టితరీ, మదరాసు ప్రభుత్వము వారేమిచేసెదరు? ఇకనయినను తమయభిప్రాయమును వెల్లిబుచ్చెదరా? ఈ విషయమై తిన్నగ విచారించెదరా? ముం దేమి జరుగునో చూడవలయును.

నెల్లూరు సర్వపక్షసమావేశము

మొన్నటిదినము జరిగిన నెల్లూరు సర్వపక్ష సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, డాక్టరు వరద రాజులనాయుడుగారు హిందూదేశ ఆధునిక రాజకీయచరిత్రను విపులముగ వివరించిరి. లజపతిరాయి గారు చనిపోయినను, వారు ప్రజ్యులీంప జేసిన స్వాతంత్ర్యభావము ప్రజల హృదయములను పురికొల్పుచున్నదని, నాయుడుగారు భావించుచున్నారు. సైమను కమిషనును స్వార్థపరులెవరో దప్ప

మిగిలిననాయకులందరూ నెట్ల బహిష్కరించుచున్నారో వీరు సూచించిరి. నాయకులందరూ జేరి భారతదేశ కనిసాశయమును లక్ష్యం వ్యక్తపరచిరి. అన్ని పక్షములవారును గలసి, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి చేతుల గలుపుట యత్యంతావశ్యకము. ఇంగ్లండునందలి వివిధపక్షములును ఏకమై స్వరాజ్య సిద్ధిని ఎదిరించుచున్నారితే, హిందూ దేశమునందలి వివిధ పక్షములవారును స్వరాజ్యమును త్వరలో సంపాదించుటకు ఏకమగుట ముఖ్యవసరమగుచున్నది. అందుకు వలయు పట్టుదల భారతీయులలో బెరుగుటకు పరిస్థితు లనుకూలముగ నున్నవి. పండిత జవహర్‌లాల్ నెహ్రూగారు ప్రకటించినటుల లక్ష్యంలోను లాహోరులోను అధికారులు చూపిన వైఖరియే ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యభావము నుద్దీపింపజేయుగలదు. అధికారులే స్వరాజ్యవాంఛను బలపరచుచున్నారు. ఈవిధముగ వీరు హిందూదేశమునకు తోడ్పడుచున్నారని చెప్పవచ్చును.

భారతీయుల అసమర్థత

సైమను కమిషనువారు, లక్ష్యంలో ప్రారంభించిన విచారణలో, అధికార సాక్షులు భారతీయుల అసమర్థతను తేల్చపరచిరి. స్థానికసంఘములకు అసాధికారులు అధ్యక్షులయిననాటినుండియు, పరిపాలనము క్షీణగతి జెందెనని, ప్రభుత్వకార్యదర్శియగు నర్ ఇలియట్‌గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఇర్రిగేషను శాఖా కార్యదర్శియగు బార్లీగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు, భారతీయోద్యోగుల నీశాఖలో నియమించినచో, పరిపాలనాసామర్థ్యము చెడిపోవు ననియు, నిష్పక్షపాతమగు పరిపాలనము జరుగజాలదనియు, యూరపియను ఉద్యోగులున్నగాని పరిపాలనము తిన్నగ జరుగదనియు, అందుచే యూరపియను ఉద్యోగులనొళ్ళి నేమాత్రము తగ్గినగూడదనియు, భారతీయోద్యోగములకు తగిన చొరవగాని సాహసముగాని లేవనియు, క్రిందియద్యోగులు లాచగొండులనియు, నుడివిరి ఈరీతిని, భారతీయుల అసామర్థ్యము సైమను కమిషనువారి యెదుట స్వేచ్ఛగా చాటుబడుచున్నది. ఇర్రిగేషను శాఖలో యూరపియను ఉద్యోగులుండుట యవసరముగాన దీనిని ప్రజలకు ప్రాచుర్యముజేయవీలులేదను వాదము బలపడుచున్నది. తుదకు రాష్ట్రముల కయినను స్వాతంత్ర్య మియబడునను ఆతి భగ్నమగుచున్నది. సైమనుకమిషను విచారణ వలన ప్రజలకు స్వేచ్ఛ లభింపకున్నను, లాటి డెబ్బలుమాత్రము యథేచ్ఛగా లభించుచున్నవి.

జగదీశ చంద్రబోసు వర్ధంతి

జగదీశ చంద్రబోసుగారి జెబ్బదవవర్ధంతి అమితోత్సాహముతో జరుపబడెను. ప్రపంచమునందన్ని భాగముల నుండియు, అభినందనవార్త లంపబడెను. అన్నిటికన్నను, చీనాప్రభుత్వపు విద్యామంత్రిగారు పంపిన యీక్రింది తంతివార్త చాలముఖ్యమయినది. “ప్రకృతిశాస్త్రము, ఆధ్యాత్మిక రాజ్యము జేరునటుల సముద్ధరించుటకు, ప్రపంచము మిశ్రమమును నేడుచున్నది. ఆసియాఖండ మంతయు మిశ్రమమును కొనియాడుచున్నది.” జగదీశచంద్రుడు సలిపినమహాపకారము పై సందేశమునం దిమిడియున్నది. ప్రకృతిశాస్త్రము

భగవద్గ్రంథమును చాటగలదనియు, పిపీలి కాది బ్రహ్మపర్యంతము ఏకజీవమే ప్రవహించుచున్నదనియు, జగదీశచంద్రుడు నిదర్శనపూర్వముగ జాపగలిగెను. పాశ్చాత్యులనునరించెడి ప్రత్యక్షప్రమాణమునే ఆధారముగ దీసికొనెను. ప్రకృతిశాస్త్ర విషయమై భారతీయు లొనగగల సందేశము ప్రత్యేకముగ గలదని నిరూపించెను. జగదీశచంద్రుని పరిశోధనలు, వారి జీవితకాలమునందే ఫలించుటవలన, వారిజీవితము ధన్యమయినది. వీరి పరిశోధనలు, హిందూదేశ గౌరవమును పెంపొందించెను. బోసుగారికి పరమేశ్వరుడు దీప్తాయురారోగ్యముల బ్రసాదించుగాక!

సిరియా మాండేలు

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు సిరియా మాండేలును వదలకొనవలయు నని, ఫ్రెంచి ఛేంబరులో దెచ్చిన తీర్మాన మోడిపోయినను, మాండేలులు నిరుపయోగము లనునభిప్రాయము వ్యాప్తిగాంచుచున్న దని, గ్రహింపవచ్చును. మాండేలుక్రింద నున్న దేశముల ప్రజలకు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించెదరను నాశ యంతరించుచున్నది. ఈదేశములుగూడ పరాధీనదేశముల బోలియున్నవి. వీనిని పరిపాలించువాడు స్వలాభమును పెంచుకొనుటకు బ్రయత్నించుచున్నాడు. నానారాష్ట్రసంఘము వీరిపై ఎట్టి యధికారము చలాయించుటలేదు. ఎట్టి పరిశీలన గావించుటలేదు. ప్రాచ్యుల తన మాండేలును వదలుకొనుచో మరియొక ఇంపీరియలిస్టు దేశము ప్రజలను మరింత బాధించుననియు, అందుచే తమబాధ్యతను వదలుకొన వీలులేదనియు పాంకేజీగారు సమాధానము జెప్పిరి. వీరి హేతువాదము ఇంపీరియలిస్టు హేతువాదము బోలియున్నదిగాని వేరుగాదు. అన్యదేశములను పరిపాలించువారందరూ ఇట్టిసాకునే చెప్పట పరిపాటియయినది.

కాంగ్రెసుక్రీడు

కాంగ్రెసు సభవారి ఆదర్శము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మయినను కాంగ్రెసునందు సర్వపక్షములవారును జేరుట కవికాశముండవలయును. ఇది కేవల పాక్షిక సంస్థగ నుండగూడదు. స్వల్ప సంఖ్యాకులకు గూడ తగినస్వేచ్ఛ యుండవలయును. కాంగ్రెసులో జేరనిచో చేరనివారిదే లోపమగునుగాని కాంగ్రెసు ద్వారము తెల్లరకును స్వాగత మొనగచునే యున్నది. అట్టితరి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును కోరనివారిని కాంగ్రెసులోనికి రాకుండ నెట్టివైచుట కాంగ్రెసుసభయొక్క ప్రాతినిధ్యస్వభావమునకు తీరని లోపము గలిగించును. ప్రసిద్ధిపొందిన నాయకులను బహిష్కరింపవలసివచ్చును. ఇది వాంఛనీయము గాజాలదు. అందుచే కాంగ్రెసు క్రీడును మార్చవలె నను తీర్మానమును నిరాకరించుటలో, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము వారు దూరదృష్టి జూపిరని చెప్పవచ్చును.

ఆర్యసామాజికులు: లాలాజీ జీవితము

లజపతిరాయిగారి ఆదర్శములను పెంపొందించుటకు సత్యాగ్రహి అను కార్యదర్శి, ఒకసంవత్సరము పాటు ప్రచారము సలుప దీక్ష వహించెను. ఈసంవత్సరము భాగముల త్యజించి నిమ్నజాతుల నుద్ధరించుటకు వీరు కంకణము గట్టుకొందురు. మరి

కొందరుగూడ నిట్టి వ్రతమును బూనిరి. ఆర్యసామాజికులు తమ వ్రతమును నెరవేర్చుకొందురనుటకు సందియము లేదు. ఇట్లులే లాలాజీవతి రాయిగారిపట్ల గౌరవముగల వారెల్లరును వారి యడుగుజాడల నడుచుటకు వ్రతము బూనుచో తమ జీవితమును సార్థకపరచికొనినవారగుదురు. భారతీయులు తమ గౌరవమును జూపుట కింతకన్నను అనుకూలమార్గ ముండబోదు.

కాంపుబెల్ గారు: నైశ్యము

కలకత్తాలో జరిగిన సెంటు ఆంగ్లమానువిందు సందర్భమున ముచ్చటించుచు శాంతికి సంబంధించిన కబుర్ల నెంత జెప్పినను శత్రువులను అణగద్రొక్కు సామర్థ్యము వైననే శాంతిరక్షణ మాధారపడి యుండునని కాంపుబెల్‌గారు పలికిరి. ఆయుధ విసర్జనముపట్ల వీరి కెట్టిసమ్మతములేదు. శాంతి ఒడింబడికలపై అంతకన్నను సమ్మతములేదు మంత్రులకే సమ్మతము లేకుండగ కాంపుబెల్‌బోలు వర్తకులకు సమ్మతము లేకుండుట వింతగాదు.

ఆయుధవిసర్జనము

కెల్లాగు ఒడంబడిక జరిగినను, ప్రతిదేశమును ఆయుధబలమును తగ్గించుకొన లేదనియు, అమెరికా సయితము ఆయుధములను విసర్జింపలేదనియు, అందుచే ఇటలీ సైనికబలమును వృద్ధిజేసికొనవలయుననియు, ప్రధానమంత్రియగు ముసులొనీగారు ఎచ్చరించిరి. ఈరీతిని వివిధజాతులును, శాంతికి సంబంధించిన ఒడంబడికను నిష్ఫలము గావించుచో, అయ్యది చిత్తుకాగితము గాకమానదు.

హాకింసగర్ వసభోజనము

అండి రైల్వేస్టేషనుకు సమీపమున డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారిచే నిర్వహించిన హాకింసగర్‌నందలి ఆశోకాశ్రమమున నిన్న వసభోజన మేర్పాటు గావించబడినది. ఈ సందర్భమున అండి కేరవారలకు రైల్వేవారు కన్వెషన్ టికెట్టుల నిచ్చిరి. రామాపోనూ 1-8-0 రైలుచార్జి యుండగా ఈ కన్వెషన్‌మీద పోవువారికి 0-4-9, కే రామాపోనూ టికెట్టు లభించినవి. ఈ ఆశ్రమము 200 ఎకరముల మామిడితోటయందు నిర్మితపడి యున్నది. ఇచట తయ, ఉబ్బపము మున్నగు వ్యాధులకే పీడింపబడువారికి చికిత్స గావించబడును. ఈ పరిపర ప్రాంతములకు, ఇచటి వాతావరణమును గాంచిన, పూర్వము స్వాశ్రమము జ్ఞప్తికొచ్చును. ఈ వసభోజన సందర్భమున గావాపు 2, 3 సంవత్సరముల హాజరైరి. ఇందు స్త్రీయులు గలరు. డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు, పీఠవర్తి, అయ్యదేవర కాశీశ్వర రావుగారు యం యల్. సి, యస్. ఆర్. మల్లాది, కొదాలి శివరామకృష్ణరావుగారు, మరికొందరు వైద్యశిఖాసులు, వైద్య విద్యార్థులు హాజరండిరి. అతిథులెల్లరు ఉదయమున చేరవలసిన కొలకును స్నానము గావించబోయిరి. 1 గంటకు భోజనము ముగిసెను. 2 గంటలకు లాభాశీగారి మరణమును గురించి పంభాషించిరి. ఇతరీ కాశీశ్వర రావుగారధ్యక్షత వహించిరి. తదనంతరము డాక్టరు-లక్ష్మీపతిగారి వాక్యోత్సమున వచ్చిన ఆతిథులు ఆటపాటలయందు పాల్గొనిరి. వేడుకగ ప్రార్థుచ్చిరి. ఒకబాండు ఆడవారిపాటుల నెల్ల స్త్రీలు వేడుక పడుచుచుండుట పాడు రీతిని పాడి పల్లికుల నెల్ల గానంద జరచియుండెను.

డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు ఆ ఆశ్రమముయొక్క పూర్వ వైభవమును, చరిత్రాశ్రమమున వచ్చినవారికి విశేషపరచి యుండిరి. అంతలు సామంతము అతిథులు వివటివారము కేగిరి. నిన్నటిదినము ఆత్మశ్రద్ధాహుతి, వేడుకలతోను గడపబడినది. ఉత్సాహము, సౌభాగ్యత్యము, ఆదరు తాండవించినవి ఈవిధమంద దిద్దికులములవారును పాల్గొనిరి. వంద్రావోపేతముగ విందును జనుప్రసము గావించిన లక్ష్మీపతిగారు వారి పరివారమును క్షామింపదగియున్నాడు. ప్రతియేటను ఇట్టి విందులు జరుగుచుండుట పర్యవధముల ప్రేయముగ గన్పట్టును.

లక్ష్మీ పోలీసు దండగములు

జవహర్లాల్ గారి ఉత్సాహకరమగు ప్రకటన

ప్రజలు నిరపరాధులు-పోలీసుల కష్టానికి
దెబ్బలు తగలలేదు

(ఆ. క్రై. తం. వార్త.)

అలహాబాదు, డిసెంబరు 1:—పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారును అలహాబాదువచ్చిరి. పండిత జవహర్లాల్ గారు పత్రికల కి క్రింది ప్రకటనగా విడుదల చేసారు:—

నవంబరు 29, 30 తారీఖున నాకు బలమగుగాయములు తగిలినవను తలంపుచే పలువురు నా ఆరోగ్యమును గూర్చి ఆందోళనచేయుచున్నారు. నా ఆరోగ్యము చాలా బాగుగా నున్నది. నేను జీవించియున్నాను. ఉత్సాహంతో కూడినాను. నా భుజముమీద తగిలిన రీ, రీ దెబ్బలు శాస్త్రవేత్తల ప్రకారము గొప్పగాయములగు తలంపబడవచ్చును, కాని అవి నాకు ప్రమాదము కలుగజేయలేదు. వానివలన నాకు హానికలుగుటకు బదులు నానితని మునుపటికన్న యిప్పుడు బాగుపరచినది. నిన్న ఉదయము లక్ష్మీ పట్టణమున జరిగిన బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనినందులకు నాకు చాల అనందమైనది. ఇట్టి ప్రదర్శన దర్శనమంత్రమున జబ్బువారికి జబ్బులు నయమగుననుటకు పండితము లేదు. దానితో పాల్గొని, డి. రో. త్యాచార్యులకు యువకులతో భుజములకలిపి పనిచేయుటకు ఫలితము ఈ రీ, రీ లాటిదెబ్బలకంటె మెచ్చు

గానందపెరిసినది. ఈ నూతనానభవము నాకు సంతసములకుగ జేరినది. నావీపు పోలీసువారి లాటిదెబ్బలకును, బాటకాదెబ్బలకును లొంగనంతటి శక్తివంతముగానున్నదిగాయను అనందము గూడ నాకగతినది. లక్ష్మీ విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్య నభ్యసించుచున్న యిద్దరు ముగ్గురు యువకులు నాయనందే నాపై బడబోవు దెబ్బలను భరింపకుండెనయెడల నాకు యింతగాయములు తగిలి యుండవలసినది. వారు నా చుట్టు జేరట నాకు యిష్టముగావున్నను వారు నన్ను చుట్టుముట్టి నన్ను రక్షించిరి. నా విషయమై యెవ్వరకును బెంగపెట్టుకొన నవసరములేదు.

మోతీలాల్ గారి ప్రకటన

పాపము! సైమన్ గారియెడల

నాకు బాలియగుచున్నది

అలహాబాదు, డిసెంబరు 1:—జవహర్లాల్ నెహ్రూగారితో స్వగృహమునకు మరలివచ్చిన మోతీలాల్ గారు శ్రీ క్రై. క్రై. నిధిగా క్రిందియభిప్రాయముల నిచ్చిరి:—ప్రదర్శనము నందు పాల్గొని జరిగిన పంగతులు వ్యయముగా గాంధీ భాగ్యము నాకు లభించలేదు కాని ఈ గడచిడియు జరుగగానే, పత్రికలు తప్ప చెప్పలేని నాకు సమృద్ధిగలవారివలన తెలిసిన పంగతుల వలన, పోలీసులు నిరాయుధులును, కాంటులును నగు ప్రజలపై బడుట విక్రీలి హారమునియు, దయ్యారీతప్ప నెవ్వరును యిట్టి క్రూరకార్యములు చేయజాలరనియు స్పష్టమగుచున్నది. శాస్త్రవేత్తల ప్రకారము లక్ష్మీ పట్టణము నేను విచారించినాను.

ప్రజలు తమకు నియోగించబడిన స్థలములలోనుండక మరెయ్యక స్థానము నాక్రమించుకొనట నాయనముకముకా వచ్చును, కాకపోవచ్చును. శాస్త్రయమైనను కాకపోయినను పోలీసుల దౌర్జన్యము యేకాగ్రములవలన గూడ సమర్థింపబడ జాలదు. జవహర్లాల్ నెహ్రూ ప్రకటన కేసుమాచిరిని, అక్కడనున్నవారు చెప్పినదాని కిది సరిపోయినది.

ఒక్కమాటమాత్రము చెప్పవలసియున్నది ఇట్లుజరుగుట మనకు శుభసూచకము. అశ్వారూఢులును, పదాతులును నగు పోలీసులు తమవై హ్యారముగ దాడివెడలి కొట్టుచున్నను ప్రజలు శాంతిమనోహరి ప్రతీకారముచేయకపోవుట స్వాతంత్ర్యము సత్వరముగా చేహారనని సూచించుచున్నది. అధికారులు మౌనముజూచి నవ్విన నవ్వెదరుగా! నవ్విన నాపచేనేవందును. వారినిజూచి నవ్వవలసినరోజు మనకుగూడవచ్చును. సైమన్ గారి తెలివితేటలను, సమర్థతను, శ్రమించవలసినదే కాని రాజకీయములతో మాత్రము వివేకము సూక్ష్మమైనందులకు నాకు వారియెడల బాలి పట్టుచున్నది. (శ్రీ. నెహ్రూ)

కలరామాత్రలు

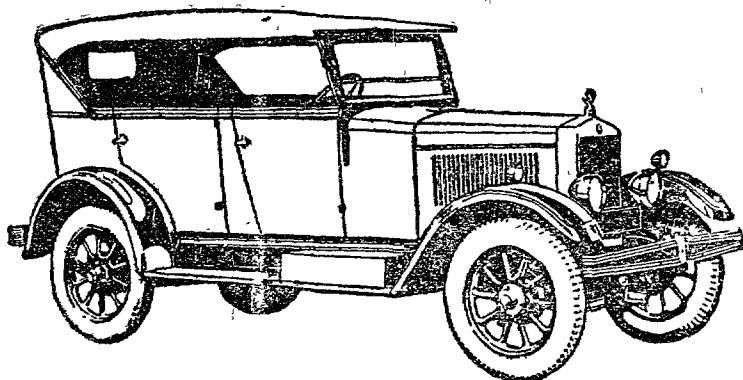
డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0

ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే విష పురుగుల జంప ప్రారంభించి వారిశేతుల తగ్గించి మాత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టికలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

నిజముగా ఒక దివ్యమైన కార్యము

నూతన మోరీస్ 11.9 కాలి

1929 సం॥మునకు 11.9 నాటాకైన మోరీస్ కాలి సమృద్ధమైన అనేకరంగుల యందు రియారుచేయబడుట, 4 సీటులపైన బక్సింగునీట్లను సవరించుట, సెలూన్ మోడి రీలు, లోవ క్యంకారముగ సహజమైన బదులు, మొదలగు అనేక ప్రశస్తమైన కొవి వక్కు అభివృద్ధులు చేయబడుట మాత్రమేగాక, బాన్స్ ఈరకములందు ప్రస్తుతము పొట్టిగా నేయుండి ఎక్కువ నింకడన, బాటకెట్టి వస్తుములేకపోవుటకు మోరీస్ దృఢత్వమును గలిగించుచున్నది. వీనివలనదే మోరీస్ ఎంజను మాన్ టింగులు 1829 సం॥పు మోరీస్ మోటరులందు ప్రవేశ పెట్టబడినది. విక్రీలి సమయముగా పోవునట్లు న, చాలాకాలమువరకు దృఢ ఉగానుండునట్లు చేయుచున్నది.

11.9 మోరీస్ కాలి సెలూన్

లోవవక్కు—బ్లూ-బ్లాక్, స్టోప్ లైట్ లేక స్టోప్ మెరుగ్, మొదలగు రంగులతో మేలురకము కాక్ షెడ్ అప్ సోల్ డ్రైరి తో సహా సహజమైనది. టూరలకు మోడ్, గాలివచ్చుత్రక్కల దు పర చాల అమరకము పూర్తి గాగలదు. సెలూన్, మాపులందు చుట్టుకొను కిటికీలు, తలుపులందు లీగములు గలవు. ఈ రకరంగము లందు ఈరకమైన తెలువలదునువీకుడ చేత

చున్నది.—స్పీడామీటరు, గడియారము ఆయిల్ పెట్రోల్ గాగ్నూ, ఆటోమాటిక్ విండి స్క్రీన్ వైవర్, ప్రత్యేక మోడ్, డ్రైడ్ లాంపులు, డిస్టింగ్ లైట్ లు, ముందర వెనక భాగములందు ప్రత్యేక బం పరులు, ఎలెక్ట్రిక్ హోరక్, డ్రైవింగ్ అ ద్దము, దాష్ వెంటిలేటరు, పరికరములన్ని యు పూర్తిగా గలపెట్టె.

ప్రపంచచక్రము

ఇతర మోరీస్

మోటరులు

ప్రధానపోర్టులందు గల ధరలు.

మోరీస్ కాలి టూరర్	
రు	3625
14/28 మోరీస్ ఆక్స్ ఫర్డు	
5 సీటులు	౪ 3975
14/28 మోరీస్ ఆక్స్ ఫర్డు	
సెలూన్	౪ 4525
16/40 మోరీస్ ఆక్స్ ఫర్డు	
5 సీటులు	౪ 5600
16/40 మోరీస్ ఆక్స్ ఫర్డు	
సెలూన్	౪ 6175

మోరీస్ విడిభాగముల ధర లు కల్యాణగారమువారి కట్టుపాటులోనే యున్నది. మోరీసు సర్వీసు ఎప్పుడును మీ ఆధీనము నందు గలదు.

MORRIS

అడిసన్ అండు కో లిమిటెడ్,
మౌంటు రోడ్డు మద్రాసు

మదరాసువార్తలు

దక్షిణభారత ఆరోగ్యవారము:— సంవత్సరమున ఆంధ్రప్రదేశ్లో పోటీపరీక్ష బాలకుల 18-1-29 తేదీ యందున బాలికలకు 17-1-29 తేదీ యందున జరగవలెను.

ఆంధ్రవిద్యార్థిన సంఘము - సామితి నాటకము:— 5-12-28 తేదీ బుధవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు విజ్ఞాన యా కల్పితవాలలో తెలుగుభాషలో ప్రదర్శించెదరు.

5. రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు:— మొన్నటి నడున గుంటూరు వద్ద జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభలో ఆంధ్రభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యునిగా నెన్నుకొనిరి.

భారత స్వాతంత్ర్యనమితి:— యొక్క యువద్రాసుజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీయొక్క యువ జాయింటు సమావేశము 4-12-28 తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు మహావనపథా హాలు వద్ద జరుగును.

కొత్తూరు రాంగ్రేడ్ ర్యాలీ విద్యాలయమును వ్యాకరణాధ్యాపకులైన బ్రహ్మశ్రీ ధూళిపాటి శంకరరత్నంకాశ్రమి గారు కొత్తూరులో వారిస్వస్థులనుండు విభవ కాశ్రీక కు|| సోమవారమున పరమవదించిరి.

దక్షిణభారతజాతీయ ఆరోగ్యసంఘము:— 1. యొక్క సాధారణ పర్యటన సమావేశము డిసెంబరు 6 తేదీ గురువారం సాయంత్రం 5-45 గంటలకు గవర్నమెంటు హాల్ వద్ద గవర్నరుగారి యధ్యక్షతన జరుగును.

కీ|| శే|| వి. వేణుగోపాలు డెట్టిగారు:— జిల్లాజడ్జి కడవిమండి నిరమించిన శ్రీయత వి. వేణుగోపాలు డెట్టి వి. సి. ఎస్. గారు డిసెంబరు 1 వ తేదీ రాత్రి 9-15 గంటలకు స్వర్గస్థులయిన బెంగళూరునుండి యొకతంబివార్త చేసినది. (ఆ. ప్రె.)

హిందూమతోపన్యాసము:— శ్రీరామ్ యు. పి. కృష్ణమచార్యగారిచే కన్యకావరమేశ్వరి దేవస్థాన ధర్మ సభ వద్ద (నెం|| 215, గోవిందనాయకవీధి) డిసెంబరు 8 వ తేదీనుండి 14 వ తేదీవరకు ప్రతిదినము సాయంత్రం 6 గంటల సమయమున ఆంధ్రభాషలో నోవగవలెను.

ఉదకమండలమునకు రైలుమార్గము:— మెట్టపాలవం కూనూరులకు మధ్యమార్గము మరీయొక మాసము పురకు పూర్తిచేయవలెననియు అంతవరకు ఉదకమండలమును చేరుటకు కొట్లగిరి ద్వారా మాత్రమే పోవలెననియు తంబివార్త చేసినది. (ఆ. ప్రె.)

డా|| టి. కె. రామన్ గారు నిర్దోషి అని తీర్పు చెప్పబడుట:— గతజనవరి 17 వ తేదీన జనరలు ఆఫ్ఫ్రికా డా|| టి. కె. రామన్ గారు అట్లుగ గృహ్ అనుకోని యొక్క మరణమునకు కారకులని వారిపై లేబడిన కేసు ఎగ్జ్యుటర్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారించబడి డా|| రామన్ గారు నిర్దోషి అని యాదీసెంబరు 1 వ తేదీన తీర్పుచెప్పబడెను.

ఆశ్చర్యకారకము:— గతరాత్రి మైసూరులో రైల్వే అమాల్ అను 22 యేండ్లస్త్రీ కొంతకాలమునుండి గొంతునొప్పితో బాధపడుచు, బాధ భరింపజాలక నోక గదిలోనికి పోయి తలుపును మూసికొని, తన చీరకు నిప్పుదగిలించుకొని కాలిపొక్కును. వెంటనే పోలీసువారువచ్చి ఆమెను ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. కేటియందయను ఆమె మరణించెను. శేడు వంచాయతి జరుగును. (శ్రీ ప్రె.)

ఉమ్మడి బంగారుకెట్టి అందు సన్స్— సీమకమలములు, బంగారు, వెండిసగల వస్త్రములు, 28 వై శాఖలకు కొట్టు, మద్రాసు:— వీరి కాతాదాతల సంఖ్య, స్పృహగలదు దినశివ ఆర్థిక వివిధగా వస్తువులందులవలన వారికి శ్రమ కాలము నెం 185 గోవిందవస్త్రకాయక విధిమండి పదకు వీధిలో శే నెం 228 కు విశాలమైన భవనమునకు మార్చివట్లు మాకు వ్రాసి.

దక్షిణభారత క్రైస్తవ కేథలిక్ మతసంఘము:— యొక్క కార్యదర్శి నెమలగారికి యాక్రిండి తంబివార్త నంపి యున్నాడు:— కేథలిక్ ప్రాటెస్టెంటు మతసంస్థ యందు, కేథలిక్ మతమున కెట్టి ప్రాతినిధ్యముగూడ వహించనట్టిదియను, అగు భారత క్రైస్తవ రాయబారముయొక్క ప్రాతినిధ్యమును దక్షిణ భారత క్రైస్తవ కేథలిక్ మతసంఘమువారు ఖండించుచున్నారు. ఉత్తరదేశమున ప్రాటెస్టెంటుల సంఖ్య బహుస్వల్పమునటచేత వారికి సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మెన్నటికిని లభించునగావున, వారు వానిని కులభిముగా వీడగలరు. (ఆ. ప్రె.)

గోఖలే హాలున భ-సమావేశకర్త తుమూవంగోరుట
“ఇటీవల గోఖలే హాలు వద్ద భారతసాహిత్యసంఘ కార్యదర్శిచే సమావేశపరచబడిన సభ ముందుగా నాయకులకు ప్రకటించబడక అనేకలకు ఆకాభంగము గలిగించినందుకు సమావేశకర్తగారు తుమూవంగోరుచు యాక్రిండిధమూర ప్రకటించుచున్నారు:— “గోఖలే హాలు వద్ద భారత సాహిత్యసంఘమువారి యాజమాన్యమున జరుపబడినసభ అనేకలకాకాభంగము గలిగించినందులకు, అందుకు బాధ్యుడగు శేను మిగల విచారపడుచు ఎల్లరకు బహిరంగముగా తుమూవంగోరుచున్నాను. పై సభ గూర్చి నా తోడిసభ్యులయొక్క యభిప్రాయములకు అవకాశములేకుండెను. ముందుగానే సభను ప్రకటించుట పొరబాటున జరిగెను. అందుకు శేను మిగలవగచుచున్నాను. టిక్కెట్టులమున వసూలుకొనబడిన రూ 158-4-0 మొత్తముయొనర్తు బాగ్రతగా నుంచబడియున్నదనియు, అం దేమియును దుర్వియోగపరచబడదనియు, శేను ప్రజలందరకును వాగ్దానమున ద్భయపడకు. పై మొత్తమునకు సంబంధించిన వివరములు త్వరితలోనే వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడును”.

రాకపోకలు:— సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లా ఇండియా గవర్నమెంటు ఎడ్యుకేషను మంబరుగారు బొంబాయి నుండి నిన్నటి యుదయమున మద్రాసు వచ్చిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు గుంటూరునుండియు డా|| పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు నెల్లూరునుండియు నిన్నటి యుదయమున మద్రాసు చేరిరి.

పునస్సంధానవయోనిర్ణయ సంఘసభ్యులు మధురనుండి నిన్నటి యుదయమున మద్రాసు వచ్చిరి.

గాడి శ్యామ్ కర్ణక బెకాగాడు సతీసమేతముగా గతరాత్రి మద్రాసునిడిచి బొంబాయికేగిరి. అచ్చటినుండి ఇంట్లాండుకు వయనమయ్యెదరు.

పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ సంఘసభ్యులు గతరాత్రి మద్రాసునిడిచి విశాఖపట్నమున కేగిరి.

ఎస్. బి. రైల్వే చీఫ్ మెకానికలు యంజనీరు అగు లాంబర్ట్ గారు తిరుచినాపల్లినుండియు, చానడి ముబ్రహ్మణ్యం పిల్లె ఎం. ఎల్. సి. గారు తిరునల్వేలినుండియు, కెప్టెను ఆస్కాల్లు బల్లెగారు బొంబాయినుండియు, శేషుదయం మద్రాసువచ్చిరి.

పిఠాపురం మహారాజుగారు నిన్నకు మద్రాసు వచ్చిరి.

శనివారం రాత్రి మద్రాసు విడిచి పాలటుగారు కాలికట్టునకును ఇ. హెచ్. ఎ. జనర్ గారు బెంగళూరుకునుకొల్లెం గోడు రాజుగారు కొల్లెంగోడుకును పోయిరి.

నదర్లండు ప్రభువు యుద్ధకాళున సహాయమంత్రిగా యుందురు.

ఆన్లైన్ ప్రభువు ప్రేమాస్థి జనరలుగ నుందురు.

నెల్లూరు డి. ము. కోర్టులో

I. A. 971 of 1928
O. S. 493 of 1927

వాది:— ఆనం నర్సారెడ్డి
ప్రతివాది:— రెడ్డిముక్కు సుబ్బారాయుడు కుమారుడు గోవిందుడు.

యా నెంబళ్లు ప్రతివాది వాడికి అప్పగింపు ఆడు మాన దస్తయివేత తాలూకు బాకిని రాబట్టుకొనటకు దావా చేసి ప్రతిమనరి డిక్రీపొందియున్నాడు పదకదిక్రీని final decree చేయవలెననిదిగా వాది పిటిషన్ దాఖలు చేసుకొని ప్రతివాదికి నోటీసు యివ్వగలదులకు తె 4-12-28 క్రి. వాయిదా వేయబడియున్నది గనుక పదకదివిషయం ప్రతివాడికి తెల్పడమైనది పదకు లేదని కోర్టులో హాజరు కానియెడల పై పలు డిక్రీ చేయబడును

వి. రంగయ్య,
వాదిప్రతిపక్ష

లజవతిరాయి సారక నిధి

వంబాబు ప్రజల విజ్ఞాపన
లాహోరు, డిసెంబరు 1:— కీ|| శే|| లాలా లజవతి రాయి స్మారకనిధిని ద్రవ్యము దానముగా నొసంగి, స్మారకమును చిరసాయంగా నుండునట్లు చేయవలెనని కోరుచు పాంచాల దేశ నాయకులు 25 గురు విజ్ఞాపన సంపుచున్నారు. లాలాజీ గారు స్థాపించిన ప్రజాసేవక సంఘమునకు యీ ద్రవ్యములో కొంత బసంగజనునని వారు ఆసించుచున్నారు. ఈవిషయము లో సంతకములుచేసినవారిలో, మహాత్మా హస్మరాజ్, లాలా ధునియ్య, డాక్టరు మహమ్మద్ ఆమ్, మాలానా అబ్దుల్ కాదిర్ కమూర్, సర్దార్ మంగిళసీంగు, డాక్టరు గోపీ నందు భార్గవ, పంజీత సంతానం, కుమార్తీ బిజ్జావతి, మొదలగు వారు కలరు. (శ్రీ. ప్రె.)

వాతావరణ నిధి

1928 నా|| డిసెంబరు నెల 3 తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక శాస్త్రీయ ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో అల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో ఉష్ణోగ్రతల మధ్య తేడా	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొదలయ్యే మొ. రేణు.
గోపాల్ పూర్	84	67	...	14.8	+	2.7
విశాఖపట్టణం	82	78	...	25.0	+	14.1
కాకినాడ	82	71	...	18.9	+	0.4
మచిలీపట్టణము	84	74	...	14.0	+	0.
కర్నూలు	81	69	...	8.0	—	1.6
బళ్లారి	86	68	...	4.1	—	2.1
అనంతపురం	...	...	...	8.4	—	2.6
కడప	88	74	...	6.5	—	2.2
నెల్లూరు	87	75	...	15.2	—	4.8
మద్రాసు	86	77	...	27.5	+	0.7
కడపూరు	81	75	0.8	34.7	+	7.9
నీలయ	69	78	...	8.8	—	2.8
కోయంబుత్తూరు	85	72	...	8.1	—	2.2
తిరుచనాపల్లి	86	75	...	14.2	+	1.5
నాగపట్టణము	82	76	1.8	41.4	+	11.8
మధుర	88	75	...	12.5	—	0.4
పాంబున	84	76	0.2	24.6	+	2.2
పాళంకోట	...	...	0.2	11.8	—	3.0
తిరునల్వేలి	84	78	...	21.4	+	3.9
కొచ్చిర్	85	18	1.7	25.8	+	5.3
కాలికట్టు	88	76	+	16.5	+	0.7
మంగళూరు	89	75	...	14.5	+	3.8
బెంగళూరు	79	66	...	17.1	+	8.2
మిర్ కాస	77	64	0.2	9.2	—	2.8
కొడైకనాల్	62	52	0.8	25.5	+	7.0
హనుర్	67	18	+	88.6		

సర్కారులు:— ముఖ్య దిట్టముగ యున్న పి. రాధికేశి మి 4 మొదలు 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కిన్:— మేఘములు విశేషముగయున్నవి. రాత్రి తేలిమి 5 మొదలు 9 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— కడపూరులో 0.8" వర్షియెను. రాత్రి తేలిమి 5 మొదలు 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వీ. వీ. నారాయణలయ్యగారు,
సహాయ వాతావరణవాత్తావరణము.

విలేఖకుల కొక విజ్ఞప్తి

మాకు చేరిన వ్యాసములు, లేఖలు, స్థలము చాలక నిలిచిపోవుచున్నవి. వ్యాసములను, వృత్తాంత లేఖలను వ్రాయువారు విరళముగా, వేదీ కొక స్త్రీ పున క్లుప్తముగ వ్రాసిన ప్రచురింప విలువకును. చాలముది దీర్ఘముగ వ్రాయుచున్నారు. వానిని ప్రచురించుట కష్టముగ నున్నది. ఎంత క్లుప్తముగ వ్రాసి బంపిన నంత సంతసింతుము.

ఆం|| ప|| సం.

రాజమండ్రి కల్యాణా } ఎం. నాగన్నయ్య
బోర్డు ఆఫీసు } 30-11-1928 (వెసిడెంటు.

నైమనుసభ-లక్ష్మీ విచారణ

ప్రభుత్వ కార్యదర్శుల సాక్ష్యము

ఇరిగేషను శాఖయందు భారతీయోద్యోగులు
పనికిరారుట-ఆర్థికవిషయములందు
మంత్రుల కెట్టి జోక్యములేదనుట

(అ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు,

లక్ష్మీ, నవంబరు 1:— నైమనుసభ స్వేచ్ఛావిచారణసభ నేడు సాయంత్రం రాష్ట్రముల ఉపసంఘముతోగూడ సమావేశమయి స్థానిక స్వచ్ఛందపాలన శాఖ కార్యదర్శులగు పర్ ఇన్ ఇరిగేషను శాఖలను విచారించిరి. వేదవేద మంత్రులకు ప్రజాపాలన శాఖలపరిపాలనాధికార విచ్ఛిన్నమన యెట్టి యిబ్బందియులేదని సాక్షి చెలిపెను. స్థానిక సంస్థలందు ప్రభుత్వోద్యోగులకు బదులు ఉద్యోగేతరులను అధ్యక్షులుగ నుంచుటవలన పరిపాలన చెడిపోయినది. వారిదిగన ఉద్యోగులు మ్యూనిసిపాలిటీలు జిల్లాబోర్డుల లాభముకొరకు తనిచేయుట చూసివేసిరి. స్థానిక సంస్థలయందు నీటి సరఫరా కార్యమే మియు సంతృప్తి కరముగలేదు. ఎక్కింగ్ యేర్పాటులు ధనలే మిచే నవ్వబోయినవి. స్థానిక సంస్థలు పన్నులనిధించు కంగీకరింపవు. గ్రామంధికములందు ప్రజలసేవయములన్నింటిని గ్రహించునె యున్నాడుగాని తమ యిక్కట్లను తగురీతిని వెల్లడిచేయ బాలకున్నాడు. ఎన్నికలందు అభ్యర్థులు పలుకుబడినిబట్టి గెలుచుచున్నారేగాని వారదివరకు జేసిన ప్రజాసేవబట్టిగాదు అని సాక్షి చెలిపెను.

డా॥ వ.భతు అహమదుఖానుగారికి బదులుచెప్పుచు సాంఘికవిశ్వసము లభివృద్ధిజేందుటకు ప్రత్యేకనియోజనముల కారణముకాదని సాక్షి చెలిపెను. ఉద్యోగులనియముక విషయమున ఏ సంఘమువారిని నియమింపవలదినను కనీసార్హ మరతులు నిర్ణయించుకొనవలెనని పర్ గౌడగారికి బదులు చెప్పెను.

“భారతీయులే యుద్యోగమునకు పనికిరారు”

ఇరిగేషను శాఖ కార్యదర్శులగు బార్లిగాడు ప్రస్తుతము నిర్మాణమునందున్న ప్రపంచములోకెల్ల పెద్దదగు కారవాకా ల్యనుగూర్చి వివరముగ చెలిపిరి. దానిఖర్చు 1½ కోట్లు, 15 లక్షల యకరములభూమి సాగుజేయుటకు నీరు సరఫరాజేయును. అనగా ప్రస్తుతమున్నదానిలో సగముభాగము అధిక మగును.

ఇరిగేషను శాఖయందు ఉన్నతోద్యోగుల నియమించుటయందు యూరోపియనులు, ఇండియనులసంఖ్యనుగూర్చి లీ కమిషనువారి నూచనలు నిలయినంతవరకు అనుసరింపబడుచున్న పని సాక్షి నైమనుసభానికి జవాబుచెలిపెను. ఇరిగేషను శాఖ యందు పూర్తిగా భారతీయులే నియమించినచో అంతయు శాశన మగును. భారతీయులు అతి త్వరగా మొగ మెటములకు, స్థానిక భిలావలకు సాంఘికభివృద్ధిని సమర్థులు. సమర్థులే పరిపాలించుటయు, నివృత్త పౌరులుగ నీరు సరఫరాజేయుటయు జరుగజేరవు. భారతీయులు కార్యనిర్వాహకోద్యోగులగు పేర్వక సిరి. కాని యూరోపియనులకు గల స్వతంత్రత్వము, అధిక కారనిర్వాహక క్షితియు, జిగువతగలి ఉద్యోగులందు నీరు ప్రవర్తన యెట్టికైన పోవునాయని పంచేవా మనుచున్నది. ఇరిగేషను శాఖయందు వివిధ కార్యాలయాధికారులతో అట్టే జోక్యము కలిగించుకొనిన మంత్రులన్నచో ఇరిగేషను శాఖ ను మంత్రుల స్వాధీన మొనర్చినను యిబ్బంది లేదని బార్లిగాడు చెలిపిరి.

నేడు విచారించబడిన సాక్షులలో ఆర్థిక కార్యదర్శి బ్లౌట్ గారు ఆఖరివారు. మొదట యేర్పాటు యీ రాష్ట్రము నకు లాభించలేదనియు, రాష్ట్రము కప్పముల నిర్ణయము పరిగ లేదనియు, యీ రాష్ట్రమునందు భూమిశిస్తు రాబడిసంస్కరణ ములకు పూర్వ మెంతయుండెనో యిప్పుడు అంతయున్న దనియు సాక్షి చెలిపెను. ఇప్పుడు కేసలము పూర్తిగా కేంద్ర ప్రభుత్వమునకే పోవుచున్న రాబడిలో కొంతభాగము రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల కొంగవలెనని సాక్షి కోరెను. ఆర్థిక నిపుణుడు ఇంగ్లాడునుండి వచ్చి తమ సంఘమునందు చేరినవీదప బ్లౌట్ గారిని తిరిగి విచారించుమని నైమనుసభాకు చెలిపిరి.

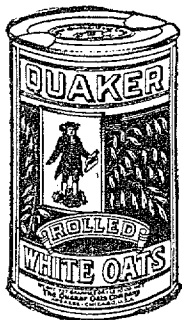
పాలములు జేమాత్రము పనిజేయుకనే రాబడిపొందెడి వారి రాష్ట్రమున పెక్కుమంత్రులరని మేజరు ఆట్లీగారికి బహు

బాలురు ఈ అద్భుత ఆహారమువల్ల వర్ధిల్లుదురు

చదువులవల్ల క్షిణిణిమకు. అబుచే క్షిణిణిమకు. బాలురు తమకేర మనోశక్తులకు వృద్ధిపొందించుకొను దినములలో వ్యయముచున్న క్షిణి మరల చేకూర్చుటక, ఆరోగ్యమును కాపాడుటకు తగుమైన ఆహారమేకేరగ్యము.

క్వాకరు ఓట్లు ముందు సహజమైన ఆహారపదార్థములు, క్షిణి తయారుచేయు నది కార్బో హైడ్రేట్లు, కంజరముల వృద్ధిపరుచునది ప్రోటీన్లు, ఎముకలను పెంపొందిజేయునట్టి లోహసంబంధమైన లవణములు, ఆరోగ్యమును చేకూర్చునట్టి విట

మినులు విరివిగా నిండియున్నవి.

బాలుని ఉదయము నుంచి ఆహారమును తీసుకొన కుండపాతశాలకు పంపవచ్చు.

క్వాకరు ఓట్లు కడు రుచ్యముగానుండును. నుల భయగా జీర్ణమగును. మితవ్యయమును చేకూర్చును.

Quaker Oats

మిక్కిలి మేలైన వజ్రములు:—ముఖ్యముగా ఆంధ్రులకొరకు అంటువర్షముంచి

తెప్పించి సరసమైనధరలలో వ్యాపారముచేయుచున్నాము. మావద్దను యింకా యితర నవరత్నములు, తయారు అయిన నగలు యెల్లప్పుడు విశేషముగా స్థానులో నున్నవి.

వకడభా ఆర్డరుయిచ్చిన అన్ని సంగతులు విశదమగును.

వి. యెం. యస్. పేకుమహ్మదు అందు కంవేసి

5082

శీమకమలములు, నగలు వ్యాపారులు, రాజమండ్రి.

యగ చెలిపిరి. శ్రీవత్సవగారు ప్రశ్నింపగా సాక్షి యట్లు చెలిపిరి — క కేండ్లలో ప్రజాపాలన శాఖల క్రింద 14 కోట్లు వచ్చింపబడినది. స్థానిక సంస్థలకు ధనవిచ్ఛిన్నము ఆర్థికశాఖవారు వెనుదీయరు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వరీత్యానే కొనసాగునెడల రిజర్వ్ శాఖకును ధనము ప్రత్యేకముగ నేర్పాటు జేయరాదు.

రాష్ట్రములందు రాబడి యభివృద్ధిజేందుట కేమియు మార్గములేదని డా॥ వ.భతుగారిలో సాక్షి యేకీభవించెను. కేంద్ర సంఘమునందలి పర్ జాల్పికారాఖివాను పియదరశిగుగార్లు మాత్రమే సాక్షిని విచారించిరి.

పర్ జాల్పికరు ఆఖివాను:—యుక్తవయస్సు గలవారందరికి ఓటింగు అధికార మిచ్చినచో రయతుల ఓట్లధికమై భూస్వాముల శ్రమిధుల నణగద్రొక్కి వారికి ప్రతికూలమగు కాపనముల గావించరా?

సాక్షి:— భూస్వాములు తమంతామ సంతోషించుకొనుటకు తగు బలము కలిగియున్నారు.

పర్ ఖానుగారు:—తగుసంరక్షణ యేమయిన నూచించురా?

సాక్షి:—నన్ను యితరుల విషయములలోనికి దింపుచున్నాడు? (నవ్వు)

శివదారు శింగుగారికి బదులుచెప్పుచు మంత్రులు కోరినదానిలో ముఖ్యతీక భాగము వారికి నుట్టుచున్నదనియు, మంత్రులసీమములు నిరకరించుటకు ఆర్థికశాఖవారికి అధికారము లేదనియు సాక్షి నుడిపెను.

కార్యనిర్వాహక శాఖవారే ఆర్థికయేర్పాటులన్నియు జేయుదురనియు, బడ్జెటు తయారుజేయుటలో మంత్రుల కేమాత్రము ప్రవక్తిలేదనియు, సాక్షి చెలిపెను.

తిరిగి సభవారు మంగళవారమునాడు సమావేశమగుచుండు.

విందులు

లక్ష్మీ, నవంబరు 2:—గవర్నరు పూర్వప్రభువుగారు నైమను కమిషనువారికి నిన్నరాత్రి విందుగావించిరి. నైమను దంపతులు, బర్నూహామగారు, లేనఫాన్సు, హార్డుమెరగారు, కేంద్రసంఘసభ్యులు, లక్ష్మీ జడ్జిలు, యితర పెద్దలు విందునకు విచ్చేసిరి.

నేడు మధ్యాహ్నము కమిషనుసభ్యులు మోటారుపై జహంగీరాబాదునకుబోయి అచ్చట జహంగీరాబాదు రాజాగారి ఆతిథ్యమునుబడసిరి. అచ్చటికిగూడ చాలమంది పెద్దలు తాలూకాదారులు వచ్చియుండిరి. వారిలో నెచ్చటను బహిష్కారవాదుల ప్రబోధము లేకుండెను. కాని పోలీసుగూటుల పూర్తిగనుండెను.

సోమవారమునాడు కమిషనుసభ్యులను కాన్పూరులో విందునకు పంపి రాష్ట్ర ఉపసంఘాధ్యక్షులగు వి. పి. శ్రీవత్స గారు రావోనించిరి. అందుచే ఆనాడు లక్ష్మీ సమావేశము లేదు.

(అ. ప్రె.)

బీజీ బండ్ — సీరే పోయిన, శిర్యమును గట్టివరకు లుక్కు ప్రసిద్ధి జేరినది, స్వచ్ఛమందుగాని మూత్రముతోగాని శిర్యము స్థితి మగుచున్నయెడల తక్షణం నిలిపివేయవలెను. ముసలితనమును, నపుంపకత్వమును తొలగించి యౌవన మొనగనును. ఎంతబలహీనుని కయినను కెండుగంటలలో సరములకు బలము నీచ్చి సంసారముఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతోషవంతులుగ జేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడున 20 మాత్రల సీసా 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి నేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం,

1159-1127

3, బైరాగమతం పేర్, మదరాసు.

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచుచున్న రెట్టింపులాభముల పద్ధతి
నూత్ని నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతులు
యొక్కవినరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.

హిందూదేశములో యిట్టి లాభములను చూపు
కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా
మని స్టేట్సుమెంట్ వేదనవారు 15-2-28 తేదీన
ప్రచురించుచున్నారు.

నివరణలకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు.

4777

వి. కె. చెట్టి,

శ్రీకృష్ణ మద్రాసు.

ఫోన్ నెం. 2420

పోస్టుబాక్స్ నెం. 150

చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,

నాగర్జున సర్కారు, బెజవాడ.

క్రమేణ మాకాతాదారులసంఖ్య వేనకువేలుగా వృద్ధియగుటకు గల

ముఖ్య కారణముల గమనింపుడు!

1. వారి ఇష్టము మేరకు సకాలమునందు
సగలను అందముగా తయారుచేసి యిచ్చుట,
2. స్వచ్ఛమైన కాసులను, నీమవెండిని
యుపయోగించుట,
3. వారికాలమును వృధాపుచ్చక వచ్చి
సజే వారిపనిని తక్షణమే గమనించుట,
4. ధనవంతులు, బీదవారను వ్యత్యా
సము లేకపోవుట,
5. సగల విషయములలో ప్రజలకు సహాయ
ముచేయుటయే ముఖ్యోద్దేశముగా నుండుట,
6. న్యాయమైన ధరలు, నాణ్యమైన పని
తనము మున్నగునవియే,

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి
గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 1842

125, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

స్వయంశిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు! నగమధరలు

81-12-28 వరకే. స. స్వామినాథశాస్త్రి కృతము తెలు
గులికిలో తెదగు అర్థముతో వ్రాయబడినవి.

అనుబంధము:—బ్రహ్మసాహితీ 0-5-0; నీతికథా సప్తతి
0-12-0; బాలకాదంబరి (పద్యము) 0-6-0; లింగాను శాసన
ము 0-4-0; ధాతురూపపండిత 1-4-0; ఈ అయిదున్న ఒక్క
సారిగా కొనువారికి ఇవి 1-4-0 కే ఇవ్వబడును.

అడ్రెసు:—N. S. నీలకంఠం C/o N. S. వరసింహం
M. A. బ్రయిసింగు కాలేజీ, రాజమండ్రి. 4766

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

జుహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక,
నిప్పుత్తువ, కుకనవ్వు, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి
మంచి బలమును, విర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును
గలిగించును. 2 డబ్బీలు శాలిస. 20 కులముల డబ్బీలు 1-4-0
పాలనగంధిలేహ్యము—రక్తకుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది.
సహమేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు
శీర్షకోష్ఠము, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాలాను.
20 కుల డబ్బీలు. 1-4-0 వి. పి. ఖమ్మం పేరు. 8851
పి. పి. అంబు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, తెలిదేవి-నెల్లూరుజిల్లా

గర్భాధాన వయోనిర్ణయ సంఘము

మద్రాసు సాత్య విమర్శనము

గర్భాధాన వయోనిర్ణయ సంఘమువారు మద్రాసు నం
దు గత నవంబరు 17 తేదీ మొదలు 25 తేదీ వరకు సాత్యులను
విచారించిరి. ఈసంఘాధ్యక్షుని శోధిక ప్రకారము ఈగర్భమున
శ్రీ పురుషులలో పూర్వాచారపరాయణులను, సంఘసంస్క
రణాభిల షులను గూడ సాత్య మొనగిరి. పురుషులలో 211
బి. కేశ్వనాథశాస్త్రిగారు, సి. వి. ఆనంతకృష్ణయ్యగారు, బి
బి. జి. రంగాచారిగారు, ఎం. చంద్రయ్యగారు, మున్నగు వారు
బాలికలకు గర్భాధానమును 14 ఏడ్లుమొదలు 18 ఏడ్లలో
పున నిశ్చయించ వలెనని సాత్యమొనగిరి. ఇది యొక విధమున
సాత్యము. ఇక రెండవ విధమున సాత్యము పూర్వాచారపరా
యణులకు చెందియున్నది. ఇందు ఎం. కె. ఆచార్యగారు, సి.
వి. వెంకటరమణ ఆయ్యంగారు మున్నగువారు గర్భాధాన వయ
స్సు 14 ఏడ్లకు నిగ్గయింపవలెననియు, వివాహములను గురించి
ఇట్టివలెనే కాపనము జరిగియున్నందునను, రజస్వలనంతర
వివాహములు హిందూ మతాచారముల ప్రకారము నిషేధము
లనియును అందుచేత వివాహ విషయమున కాపనము గావించ
గూడదనియు, ఒకశత కాపనమును గావించ దలచినను బాలి
కలకు 10 ఏడ్లలోపున వివాహము గావించగూడదని కాసింతుట
మంచిదనియు చెప్పిరి. రజస్వలనంతర మొకసంవత్సరము వర
కు గర్భాధానమును నిషేధింపవలె ననియు అంతకంటె హె
చ్చుకాల ముండగూడదనియు ఎం. కె. ఆచార్యగారు చెప్పి
గా, అంతకంటె హెచ్చుకాలము ఏల కూడదని సంఘసభ్యులు
ప్రశ్నించిరి. ఆశ్రయించి జవాబిచ్చుచు ఆచార్యగారు రజస్వలా
నంతరము ఒక సంవత్సరమునకు చివ్వుట బాలికలు సహజమున
ఆభిలాష వాపుకొనుట కష్టమునని చెప్పిరి. కాని యిందుల
కెట్టి యాధారమును గనపరచ లేకపోయిరి.

మీకు మత సంబంధములగు ఆక్షేపణలు లే వా య ని
ప్రశ్నింక, సి. వి. వెంకటరమణ ఆయ్యంగారు శాస్త్రనిబంధనల
గురించి యనేక విభేదాభిప్రాయములు గలవనియు, ఆచారము
ప్రథమ గణనీయమనియు, చెప్పట మిటల చోద్యము. వీరి
యద్వేషము ననుసరించి పూర్వాచారములెంత దుర్మార్గమైన
వై నను, వానికి శాస్త్రముందు తగిన ఆధారము లేక పోయెను,
వాని నెల్లరును విడువకుండుటయే మంచిది కాబోయి! వైద్యశా
స్త్రజ్ఞులభిప్రాయమును మీరుగని రించితిరాయని యడుగ వారి
యభిప్రాయమును తాను అత్యుపేక్షనని వెంకటరమణ ఆయ్యం
గారు బదులిడిరి.

వైది వివరింపబడిన పూర్వాచార పరాయణుల
సాత్యమున కెట్టి యాధారమును, ఎట్టి
నిలువయు లేదని స్పష్టపడుచున్నది. శాస్త్రములలో బాల్య
వివాహములను సవరించుచున్న ఆధారములను గనపరచ
జాలక పోయిరి. అదియునుగాక హిందూశాస్త్రముందు బా
ల్య వివాహములకు అనుకూలముగను ప్రతికూలముగను కూడ
నిబంధనల జూపుట కవకాశములు పెక్కులు గలవు. కాన దేశ
కాల పరిస్థితులను సరించి సంఘము
వద్దరించవలయున్నచో సంఘమేమనునగోరి సంఘమునందు
గల దురాచారమును నిర్మూలించి ఉపయోగకరములగు సం
స్కరణలను జరుగవలయును. అట్లుచేసినగాని ఏజాతియందు
ను సంజలము గలిగి యభివృద్ధినిందజాలదు.

మనదేశమునందు బాల్యవివాహములను రజస్వలనం
తరము వెంటనే గర్భాధానములను జరుపుటవలసిన కలుగుచు
న్న కష్టపక్షములు మనకు ప్రత్యక్షముగ గోచరించుచున్నవి.
బాల్యవివాహములను బాలబాలికలకు అందుముఖ్యముగా బా
లికలకు తగినవిద్య నభ్యసించుట కవకాశములు కలుగకున్నవి.
ఇంక రెండవముఖ్యవిషయమేమనగా, బాలవితంతువుల సంఖ్య
సంఘమున పెరుగుచున్నది. కొన్నిస్థలములందు కొందరు బాలి
కలకు మిక్కిలి యింకవయసునందే వివాహములు గావించబడుచు
కాలక్షేపమున నామెకు జ్ఞానమారాకమునుపేర్చు చనిపోవుట
యూ, ఆబాలిక తనభర్త ఎవరో ఏలగుండునో యెరుగకుండు
టయూ, తన జీవితము తయో వితంతువు వలె గడ
పుచుండుట యీ మనముచూచుచున్నాము. అతి
దుర్భరముగ ఆడదలు బాల్యవివాహములనులేకదా కలుగు
చున్నవి. బాల్యవివాహములను నిషేధించినచో బాలికలు
విద్యాభ్యాసములందున జాతీయాభివృద్ధికి తోడ్పడగలగుటయే
గాక బాలవితంతువుల సంఖ్య మొదలుబి నిర్మూలముగాకున్న
ను చాలవరకు తగ్గిపోవును.

శ్రీలసాత్యము

ఇక గర్భాధానవిషయమున మద్రాసుగర్భమున నొక
గబడినశ్రీల సాత్యమును గమనించుట మంచిది. మద్రాసుగ
ర్భమున గర్భాధాన వయోనిర్ణయ సంఘమువారయెడల సాత్య
మొనగి శ్రీలలో మాత్రమే పట్టర్సనమ్మ స్వీర్త గుబ్బులక్ష్మీ విస్
ఎత్. కృష్ణబాయి అవంట రక్తజ్వరముతో బిడ్డలు మున్నగువా
రు గలరు. వీరిందరునుగూడ సంఘదురాచారములను బాగుగ గ
మనించినవారే. వీరిసంఘసంస్కరణాభిలాషయును సంఘసేవ
యును మద్రాసు పాదలకు తెలియజేయు నవసరములేదు. ఇట్టి
వారు శ్రీలలో కలరని హిందూ సంఘమునందు గల శ్రీలే
గాక పురుషులకూడ గర్వించదగిన విషయము. వీరు శాస్త్రవి
వాహములనునను, రజస్వలనంతరము శీఘ్రముగ గర్భాధాన
ముల జేయుటవలనను సంఘమునకు గలుగు చెడుగులను బాగుగ
గుర్తించి వానినన్నిటిని విచారణసంఘమువారియెడల వివ్రలము
గచెలిపిరి. బాలికల వివాహములను 14 ఏడ్లుమొదలు 16
ఏడ్లలోపున గర్భాధాన వయస్సు 15 మొదలు 20 లోపున
నిగ్గయించవలెనని నొక్కివక్కుచేసిందిరి. వీరు చెప్పినసాత్య
మున గల వివరములన్నియును నిజమని ఎల్లరును అంగీకరింపక
తప్పదు. మనదేశమున బాలికలు 12 లేక 18 ఏడ్లకు సాధా
రణముగ రజస్వలగుచున్నారు. వారిలో కొందరికి రజస్వలనంతర
ము వెంటనే గర్భాధానములు గావించుటవలన రజస్వలనంతర
మొక సంవత్సరము చాటకపూర్వమే సంతానవతులగుచున్నారు.
బాల్యరక్షగాని బాలికలకుగాని వారి దేహము పెరుగుచున్న
వయసునం దిట్టి యాచారముల పలన దేహ బల మధిక
మగుటకు బదులుగా తీ జించుచున్నది.
బాలికలు 18 ఏడ్ల వయసునుండియు సంతానవతులగుచు 20
ఏడ్లువచ్చునరకి యౌవనము పోవుచుండుటయూ, ముసలితనమ్మ
ప్రాప్తించుటయూ మనము చూచుచున్నాము. బాలకు 18 ఏడ్ల
వయసు మొదలు కెండు లగుటయు కలదు. అట్టివారు 80 ఏం
డ్ల వయసుననే ముడుగల్గవలె గానించుచున్నాడు. అది మన
గాక తెల్లలును శకువులును శీఘ్రకాలమున మరణించుచుండు
యూ, మరణించకుండ జీవించినను అట్టివారు దుర్బలులుగనుండుట
యూగూడ మనము దివిసినము కనుగొనుచున్నాము. ఈ సంఘ
దురాచారములను విద్యావంతులను, ప్రపంచజ్ఞానము కల మన
దేశీయులలో శ్రీపురుషులు ఆదరునగూడ గుర్తించివాని
నండి సంఘమును సంరక్షింపవలెనని యభిలాషను జూపుట
సహజమే. కాని పూర్వాచారపరాయణులు యీ దురా
చారములు పెక్కేడ్లనుండి యాచారముగనన్నవిగావున వీనిని
నిర్మూలించగూడదని చెప్పట విం గ దోషకమనదు.

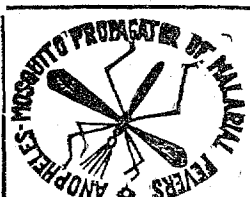
వివాహ, గర్భాధాన, వయోనిర్ణయముల విషయమున
నివరకు పూర్వాచారపరాయణుల యొక్కయు, సంఘసం
స్కరణాభిలాషులయొక్కయు సాత్యమును వైది విమర్శించి
రిని. ఇక మూడవవిధమున సాత్యమేమన వయోనిర్ణయమును
గావించుటకు కాపన మవసరము కాదా యను విషయమునకు
సంబంధించియున్నది. ఈవిషయమున కాపనమనవసరమనియు
విద్యాప్రబోధములవలన నిట్టి సంఘదురాచారములను కొంతకా
లమునకు తొలగింపవచ్చుననియు కొందరుచెప్పుచున్నారు. కా
ని మనదేశమునగల పూర్వాచారపరాయణుల యభిప్రాయము
లను మన మించుక గుర్తించినచో నీదురాచారములను దూపు
మాపుటకు కాపనము తప్పక అవసరమనియు, విద్యాప్రచార
ములవలన వీనిని తొలగించుట దుస్సాధ్యమనియు లేజుచున్నది.
సంఘసంస్కరణాభిలాషులు సంఘదురాచారములను తొలగిం
చుటకు ప్రచారముచేయుచుండ పూర్వాచారపరాయణులు
వారికి వ్యతిరేకముగ ప్రచారమును సజ్జచుందురు. అట్టికటి నెట్ట
యు వయో గ మును కలుగ జాలదు. కావున సంఘ
సంస్కరణము జరుగవలెనన్నచో బాల్యవివాహములను శీఘ్ర
కాలమున రజస్వలనంతరము గర్భాధానములను గావించు శా
చారమును తొలగింపవలెనన్నచో అతిధియంతరమును అమాను
వ్యమును అగు సహగమనాచారమును తొలగింపగలముల వీనిని
గూడ కాపనములములముననే తొలగించుటకు సాధ్యమగును
గాని ఇతరమార్గములవలన నెంతకాత్రియును సాధ్యము కానేర
దు. సాంఘికవిషయమున కాపనములు గావించకూడదని చెప్ప
వారు సంఘ సంస్కరణమునకు విరోధులని చెప్పకతప్పదు.

జస్తిసు రామేశంగారి సాత్యము

మద్రాసునందు విచారించబడిన సాత్యులలో జస్తికు వే
పా రామేశంగం పంతులు గారొకరు. వీరిసాత్యము మిక్కిలి వింత
గొల్పుచున్నది. ఇది వరకెట్టి సాత్యము
సలమందైన నెక్కరి చేత నైన నొక గ బ

యొండలేదు. గర్భాధానయొక్క యమునగూర్చి విచారణను ప్రస్తుతమువారు గావించుచుండ రామేశంపంతులుగారు తమ కత్తిరికీయమగునట్టియు ఆచారశాస్త్రమైనట్టియు జన్మనిగ్రహ సమస్యనుగురించి సాత్త్వికమునగు వివాహవిషయమునకాని గర్భాధాన పర్యాయనిర్ణయమునగాని కాపన మననరమనియు అట్టి కాపనములకు తామంగీకరింపనుననియు చెప్పిరి. శిశువులను తల్లులును అధికసంఖ్యాకులు శీఘ్రకాలమున చనిపోవుచుండుటకు రజస్వలసంతకము శీఘ్రముగ గర్భాధానములను చేయుట కారణముకాదు. శీఘ్రముగ బాలికలు రజస్వలగుచేయుటకు శీఘ్రముగ వివాహములు జరుగవలెనట, రజస్వల సంతకము ఒక ఏడాదిలోపున గర్భాధానములు జరుగవచ్చునో బాలికలు నీలివాహ్యముగ ప్రవర్తించెదరట, ఇంతయే! ఇప్పుడు బాల్యవివాహములవలనను రజస్వలసంతకము శీఘ్రముగ గర్భాధానములను చేయుట చేతను, కలుగుచున్న చెడుగులన్నియును సంతాననిరోధకమార్గము ననుసరించినచో తొలగుననియు, జన్మనిగ్రహ పద్ధతియే పరమ శరణ్యమనియు పంతులుగారు తమముఖ్యపూర్వాయము చెల్లుబిడ్డి, అనగా గర్భాధానపర్యాయనిర్ణయ సంఘ విచారణయు వాడుకపడుచున్న కష్టములను తుదకు నివ్వలమని పంతులుగారు అభిప్రాయపడుచున్నట్లు తెలిపిరి. జన్మనిగ్రహమే పీరి దృక్పథమన పరమావధము కాని జన్మనిగ్రహమును ఆచరణమునందు పెట్టుట కష్టసాధ్యమని పిర్రెనను గ్రహించియుండకపోయి. దానిని గ్రహించియే పీరి ప్రాసంగ్యమునకి జవాబిడుచు జన్మనిగ్రహ సమస్యను గురించి కాపనమును గావించుట చుస్సాధ్యమనియు అట్టిది విద్యావ్రచారములవలన వాచరణతోనికి చేపలయిననియు చెప్పి యంతతో సంతృప్తి చెందినందులకు నేను సంతసించుచున్నాను.

జో|| నారాయణమూర్తి

మలేరియా మొదలగు

మనస్వరములకు

ఎసనాపల్లె

నేవించును.

జ్వరములకు కారణభూతములైన క్రిములను సంహరించి వ్యాధివలన గలిగిన రక్తక్షయమును త్వరలో చేపూర్చును. అభివృద్ధినిొందిన గుల్మమును యధాస్థితికి తగ్గించును. ద్వివిధములుగా గాఢియ్యటయే ప్రజానుమతిని బొందుటకు కహస్యోపాయము. శుభయోగించునప్పు డెట్టికష్టమును గలిగింపదు. ఎట్టినుకూడారులైనను నేవించునగును.

వసివిడలకు ఎసనాపల్లె ద్రవమును కొరడు.

కెవిన్సు లండన్ వద్దను దొరకును. 4905

సోల్ వేజెంటు:- మెనర్స్ గోరియో లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!

ఇకను మోసపు పుస్తకములనుకొని మోసపోకుడు!!

సతీపతిగుత్తాహల రహస్యములు.

ఇట్టి గ్రంథ వివిధర కాంధ్రభాషలో వెలువడియుండెను. ఇందు గృహస్థాశ్రమధర్మము, సతీపతులనోళ్ళ ప్రేమతో నర్తకల విధులు, ప్రేమతత్వము, స్త్రీజాతులు, పురుష జాతులు, వాని ప్రవర్తనలు, వాతల పాఠనములు, వాని యొక్క అభిప్రాయము, కేయ్యగృహసాధ్యములు, వాని లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి సంతానము గలుగునను విషయము, గర్భవిషయములు, గర్భ స్త్రీలనుసరింపవలసిన విధులు, గర్భవస్థలో యాలోచ్యవశ్యకత, శిశురక్షణ, అత్తకోడం ద్రవైరములకు గల కారణములు, వానిని శనింపజేయు సుపాయములు, వారిశంధవలసిన స్నేహశక్యకత, మున్నగు 280 విషయములతోను, సంపర్కాను సారముగల ఆఫ్టోగ్, లెక్చర్లు కలుగు 25 తోను గల 410 పేజీల వెలువడిన సిమకాలికోతోను చక్కని బైండుతో విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహముడు తప్పక చదివియే, తీరవలెను. కొద్దిప్రతులేగలవు. 5182

పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0, తపాల ఖర్చు 7 ఆపాలు.

రెండుపుస్తకము లొకసారికొనువారికి తపాలఖర్చు లేదు.

సోచిరునామా:- ఆర్యక్ బుక్ డిపో,

19 తాండవరాయ మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేటి, నుకూడు

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 నం|| డిసెంబరు 3 వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
మనుగు తెనాలివి	,,	వ 42 కవి రు	18 0 0 18 8 0
నెల్లూరివి	,,	డిటో	,, 18 8 0 14 8
ధిల్లి	,,	డిటో	,, 15 8 0 17 8 0
రాగులు	త. 164 బస్తా	1-కి	,, 11 0 0 12 0 0
శువ్వలు	,,	,,	21 0 0 24 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా	1-కి ర 205	,,	16 0 0 17 0 0
పెనగలు	,,	డిటో	,, 15 0 0 17 0 0
పెసలు	,,	డిటో	,, 16 0 0 17 8 0
పినుములు	,,	డిటో	,, 15 8 0 17 8 0
ఉలసలు	,,	ర 195	,, 10 8 0 11 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
శువ్వలనూనె	కా 1-కి	,,	145 0 0 150 0 0
నెయ్యి	మ 1-కి	,,	14 0 0 21 0 0
వేరు నెనగపప్పు	కా 1-కి	,,	49 0 0 50-0-0
వేరు నెనగనూనె	గానుగ కా 1-కి రు	110 మెక్షనూనె	108
అమడుము	కా 1-కి	,,	97 0 0 100 0 0
చిల్లరవస్తువులు			
చాయవకుపు	కా 1-కి	,,	100 0 0 101 0 0
కూరవకుపు	,,	,,	75 0 0 88 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి)	కా 1-కి	,,	70 0 0 84 0 0
దనియాలు	,,	కా 1-కి	70 0 0 84 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు	నీలిమందు మణుగు	1-కి రు	40, 45
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,	,,	50, 55
బెల్లము	కా 1-కి	,,	28 0 0 49 0 0
అస్కాచక్కర	బస్తా 1-కి	,,	26 2 0 26 6 0
చింతకండు	కా 1-కి	,,	35 0 0 70 0 0
5. ఇనుము			
కట్టారకం	కా 1-కి	,,	82 0 0 84 0 0
చదరం	,,	,,	29 0 0 35 0 0
రత్నండు	,,	,,	27 0 0 35 0 0
6. నూలు			
నెం 20 బెన్ని సింహం యా	,,	,,	8 2 0
నెం 6	,,	కట్టారి	,, 5 8 0
నెం 24	,,	లాకి	,, 6 0 0
నెం 20 1/2 రెట్టెస్త్రీలు	,,	,,	7 7 0
నెం 40 జమ్మరు 10 సా	,,	,,	11 12 0
నెం 44 సాంబో	,,	,,	6 2 6
నెం 40 రాణి	,,	,,	10 8 0
నెం 4 బెన్ని మసీద	,,	,,	4 12 8
7. దూది			
బోంబాయిబస్తా	బాయని 1-కి	,,	85 0 0
8. లోహములు			
వండి 100 కులం	1-కి	,,	61 8 0 61 12 0
బంబారుకులం	1-కి	,,	21 0 0 21 2 0
పనరణ	1-కి	,,	13 5 9
ఇత్తడి	కా 1-కి	,,	280 0 0 284 0 0
రాగి	కా 1-కి	,,	280 0 0 282 0 0
9. రంగులు			
అలిమీలు స్వీట్లరలాండు అలిజరంబ్ సింహం			
నీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు			
,,	నీలింప 1 రు	,,	1 10 6
,,	14 రకులు	,,	1 10 0
,,	28 రకులు	,,	1 9
,,	56 రకులు	,,	1 8 6
,,	1 అంచర	,,	1 8 0
శేర్మటు సాఫ్టుసాఫ్ట్ రెడ్ అం.గ (బర్ని-రెడ్)	,,	,,	8 1 0
కాంగో కి డి	,,	,,	1 0 0
మెరు కి డి	,,	,,	1 3

1920 నం|| ప్రాథమిక విద్యాచట్టము:- ఈ చట్టమునందుగల 41 నెక్కున 2. కు ఈక్రిందిభాగమును చేర్చుటకు మద్రాసు విద్యా మంత్రంగమువారును స్థానిక వ్యవహార శాఖా ప్రభుత్వమువారును ఉద్దేశించి యున్నార. నీర శ్రేయస్ ఆక్షేపణ లున్నయెడల 1929 నం|| జనవరి 15 తేదీలోగా దిలుపవలయును.

కలుపవలసిన చిత్తుభాగము

నిర్వహించు నెలకొల్పబడిన ప్రాథమిక విద్యాపాఠశాలలందు బాలరు పెడికల్ ఇన్ స్పెక్టరు చేయబడుటకు తగిన యోర్నాలులను గావించవలెను. ఇట్టియోర్నాలును గావించని పాఠశాలలు ప్రభుత్వమువారిచే గుర్తింపబడవు. (గెజిటు)

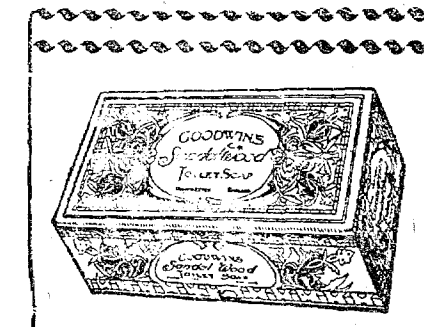
The Allenburys Castor Oil

వాసనయు లేదు. రుచియులేదు. ఔషధరూపమున నన్ను మునకచెందిన గొప్పవిశేషకారి. 'అలెక్ బరీ' మాచుగల చిట్టామదము లండనును ఎలుగుదురు. భూలోకమం దంతటను నుపయోగింపబడుచున్నది.

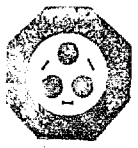
'అలెక్ బరీ' నీ వాడుటకునిశ్చయింపును ప్రతిమండల దుకాణములోను దొరకును పరిశుభ్రమైనది గనుక శ్రేష్ఠమెనది. ఆత్మ్యపయ్య కమగు గృహ ఔషధము. గృహమునందుండవలెను.

Allen & Hanburys Ltd. LONDON
Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

No. 315.
బ్యాప్టేన నువూసనగల సబ్బు. పరిశుభ్రమైనవస్తువులు, శ్రేష్ఠమైన చందనతైలము మొదలగువాటినుండి చేయబడినది.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co. Ltd.
P. O. BOX 237 3433
MADRAS

బలహీనము, వరముల బలహీనము

రక్త హామి

1228

మొదలగు వాటి.

Deschiens' Syrup

పీకపుడు ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణపరిచును, 30,000 చైతన్యమును కల్పించును. దెప్పింపు, చాచు అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను లభింపదు.

To be had of all Chemists Wholesale C. T. HARI & Co., 174 Broadway Madras.

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుంచి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగురుమరుచాయ నూలురకమున్ను నూతన పలురకముల కలరు నూలున్ను, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపించబడును. శాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుదు. 5196

యల్. కే. వీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవులివ్యాపారం, మహల్ పీఠి, మధుర.

మైనూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్

4767

జంతుజాలము నష్టపరిహారము నిష్పించు సంస్థ. హెడ్ ఆఫీసు:— బెంగళూరు బనవన్ గుడి.

యంత్రియా యందంతటను యాక్రింద కనుపరచినచోట్లవీతెన్నలు కలవు. రైతులుగాని తజేతరుగాని వివరముల గోర తారు (వాసిక బడయగలరు).

ప్రశ్నోత్తరములకు తగ్గితరహించి బంటునే పదు తరము లివ్వబడును. ఒకచూర పరీక్షించి చూడగోరెదము.

అమలాపురం	కల్లూరు	కొప్ప (కామారా), రాజిపేట
కరంపురము (గంజాం)	కొట్టాయం (తిరువాన్కూరు)	కంజాపురం
మచిలీపట్నం (కృష్ణాజిల్లా)	కలకత్తా	మల్లేశ్వర (కూర్గ), విశాఖపట్నం
బొరహాన్ (అస్సాం)	నంద్యాల (కర్నూలుజిల్లా)	విజయనగరం.

సహకారపద్ధతులమీద పనిచేయుటకు కేర్తవంతులైనవారు కావలెను. తీరముగాని కమీషన్ గాని యివ్వబడును.

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను

Regd Trade Mark

తెప్పించి, ఒకదాని వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందెదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతిదినము అక్షగకయే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము. 504, వా 801

ఇది మేలే నకస్తూరి, కంతుపువ్వు, అపూర్వమైన ఓషధులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. తాంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగింపవచ్చును. పలువిధముల, దగ్గులు, కీరలు, అక్షిగము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, జ్వర పడినెము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, ములబద్ధకము, బలహీనత మొదలగువాటికి ప్రజ్ఞాయుధమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు తనివీల్లు మాసలివారు మొదలగువారికి అమృతసనానము. బాలింతలకు ఒక గోళ్ళ వరప్రసాదము. 250-800 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రూ 0-4-0, పోస్టు ఖర్చు 0-4-0. పోస్టేజి ఖర్చుతో 6 సహ రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-18-0, 25 కి రూ. 5-8-0

భివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫెసరు,

శ్రీ సీతారావు ప వైద్య శాల, మైసూరు.

ఉచితము!

మేము చాలాకాలమునుంచి సిల్కతో ఖండువాలు ధోవతులు టర్నసులు చీరలున్ను జపాను శిల్పితో ఖండువాలు ధోవతులు పర్షియన్ కోటింగులున్ను నార్మడితో పట్టుపంచలు గ 3, 3½, 4, 5, 5½, 6, 6½, 7, 8, 9, గజములు వక్రన్ను. శేస్తు శిల్పితో, కోటింగు ఖండువాలున్ను నెం 100 రు లగాయుతు. నెం 200 రు, వక్ర నూలు తో సాదాలోను, రురీతోను చీరలు ఖండువాలు అన్నిరకములు అనుభవమైనవనివారలచే శాస్త్రముగా తయారు చేయించి ప్రతిగ్రామమునకు పట్టణమునకు పంపుచున్నాము. ప్రతిబట్టయందును మా ప్రేమ మార్కు యందును ఒకవర్షాయము మాకు అర్ధరూ యిచ్చినయడల మా సంతకయొక్క శాస్త్రము విశేషమును, కోరువారికి కాంగ్రంపిల్లు ఉచితముగా పంపబడును. 5180

(హంబికమైన ప్రకటనలు చూచి మోసపోకుడు)

టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు

మాహారి మారయ్య

టం - om, పితాపురం

శిల్ప నూలుబట్టలు వ్యాపారము, ఉప్పాడ, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

Charm Relief

AMRUTANIAN

BEST INDIAN PAIN BALM

మా న ఫోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

నలనులభము! (పోస్టుఖర్చుల ప్రత్యేకము) గుణమునికము!

శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాశల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అక్షిగము, అరచి, అవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పూర్వములు, శరన్ను, ప్రేమ, అనులు మొదలగువనియందు గలిగిడి నోవ్యులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనోవ్యులను వెంటనేమార్చును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేసినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1075)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా,

జంత్రి

జంత్రి

గుంటూరు జిల్లాలోని తహస్సీలుదారువల్ల ప్రచురము

1 వ వాల్యం. శతనములు ప్రతి అణాకు ప్రతి రూపాయకు రు 100 లు : రక్త అపై న ముఖ్యమైనరేట్లకు వృత్తిపన్ను రేట్లకు వడ్డీరేట్లకు మొత్తము ఇవ్వబడినది. నెల రు 0-8-0.

2 వ వాల్యం. ప్రతి అణాకు రు 12-8-0 ల వలెకు అపై న ముఖ్యమైన రేట్లకు రింకిన్దుల్కు ల్యాండు నెన్నురేట్లకు మొత్తములు ఇవ్వబడినవి. నెల రు 0-12-0 కరణములకు నెటిలు మెంటు పార్టీలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. 5086

Apply to:—

విజయ ప్రెస్, బాపట్ల.

రత్న పురుష లేహ్యం

కుక్కనప్తుమును కల్పించి మంచుబియ్యము చేయుటయేగాక మేహనోవ్యులు తిమ్మెరలు మొదలగు మేహవ్యాధులకు రామ వాణమునంటిది. నెలరోజులు మందు ఖరీదు రు 3-4-0.

(శ్రీలేహ్యం) శగలుకు డబ్బీ 1-8-0.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

5125

(రాంనరము) తూర్పు గోదావరిజిల్లా

ప్రకటన

శ్రీమక్తూల రాజాగారి పనుస్తాయుర్వేదోషధములను శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి లభ్యము గునట్లు చేయ దలపెట్టి ఆర్డరసాయనశాలను నెలకొల్పివారు. ఆయుర్వేదోషధము లన్నియు నివల దొంగును. శేటలాగు కొరకు వ్రాయుదు. 1204

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్తూల, కృష్ణా.